

ULUSLARARASI HAKEMLİ BEŞERİ VE AKADEMİK BİLİMLER DERGİSİ

INTERNATIONAL REFEREED
JOURNAL OF HUMANITIES AND ACADEMIC SCIENCES

PRINT ISSN: 2147-4168 - ONLINE ISSN: 2147-5385 • SAYI: 33 YIL: 2024 - ISSUE: 33 YEAR: 2024

İMTİYAZ SAHİBİ / *PRIVILEGE*

“Bu Dergi Türk Patent Enstitüsü Tarafından Marka Tescili İle Tescillidir”
“*This Journal is Registered by Trademark of Turkish Patent Institute*”
(2015/03947- 2015-GE-17304)

GÜVEN PLUS GRUP A.Ş.

www.guvenplus.com.tr

THE IMPACT OF UNEMPLOYMENT AND INFLATION ON ECONOMIC GROWTH IN TURKEY	1-11
Türkiye’de İşsizlik ve Enflasyonun, Ekonomik Büyümeye Etkisi <i>Ayhan AYTAÇ, Murat KORKMAZ, Ali Sedar YÜCEL</i>	
REKREASYON BÖLÜMÜ ÖĞRENCİLERİNİN DİJİTAL OYUN BAĞIMLILIĞI VE RUHSAL ZEKÂ DÜZEYLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ	12-31
Investigation Of The Relationship Between Digital Game Addiction And Spiritual Intelligence Levels Of Recreation Department Students <i>Dilara İNCE, Ziya BAHADIR, Bayram KARAKUŞ</i>	
EXAMINING JUSTICE AND INEQUALITIES IN THE HEALTH SECTOR WITHIN THE CONTEXT OF PUBLIC HEALTH NURSING	32-44
Sağlık Sektöründe Adalet ve Eşitsizliklerin Halk Sağlığı Hemşireliği Bağlamında İncelenmesi <i>Gönül GÖKÇAY, Ali UĞURLU, Arzu HUDAYKULYYEVA, Ayşe ÇEVİRME</i>	
BRIDGING CULTURES: A CRITICAL EXAMINATION OF TRANSLATION ASSESSMENT	45-58
Kültürler Arasında Köprü Kurmak: Çeviri Değerlendirmesinin Eleştirel Bir İncelemesi <i>Haldun VURAL</i>	

Baş Editörler

- Prof. Dr. Asuman Seda SARACALOĞLU - Aydın Adnan Menderes Üniversitesi - Türkiye

Baş Editör Yardımcıları

- Prof. Dr. Ayhan AYTAÇ - Trakya Üniversitesi - Türkiye
- Prof. Dr. Gülten HERGÜNER - Sakarya Üniversitesi Uygulamalı Bilimler Üniversitesi - Türkiye

Genel Yayın Yönetmenleri

- Prof. Dr. Mihalis Michael KUYUCU - Galata Üniversitesi - Türkiye
- Doç. Dr. Ali Serdar YÜCEL - Fırat Üniversitesi - Türkiye

Teknik Editörler

- Prof. Dr. Levent ARIDAĞ - Gebze Teknik Üniversitesi - Türkiye
- Doç. Dr. H. Meltem GÜNDOĞDU - Kırklareli Üniversitesi - Türkiye
- Öğr. Gör. Ozan KARABAŞ - Hitit Üniversitesi - Türkiye

Yayın Kurulu

- Prof. Dr. Abbie BROWN - East Carolina University - A.B.D.
- Prof. Dr. Ahmet Semih UZUNDUMLU - Atatürk Üniversitesi - Türkiye
- Prof. Dr. Athula EKANAYAKE - University of Peradeniya - Sri Lanka
- Prof. Dr. Alpaslan Hamdi KUZUCUOĞLU - Medeniyet Üniversitesi - Türkiye
- Prof. Dr. Anil NERODE - Cornell University - A.B.D.
- Prof. Dr. Ahmet Fahri ÖZOK - Okan Üniversitesi - Türkiye
- Prof. Dr. Asuman Seda SARACALOĞLU - Aydın Adnan Menderes Üniversitesi - Türkiye
- Prof. Dr. Behçet Kemal YEŞİLBURSA - Bursa Uludağ Üniversitesi - Türkiye
- Prof. Dr. Çetin YAMAN - Marmara Üniversitesi - Türkiye
- Prof. Dr. Dimitrios GOUNOPOULOS - University of Bath - İngiltere
- Prof. Dr. Erdal ZORBA - Gazi Üniversitesi - Türkiye
- Prof. Dr. Ekrem CAUSEVIC - University of Zagreb - Hırvatistan
- Prof. Dr. Erdoğan GÜNEŞ - Ankara Üniversitesi - Türkiye
- Prof. Dr. G. Muhiuddin CHISHTY - University of Tabuk - Suudi Arabistan
- Prof. Dr. Gülten HERGÜNER - Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesi - Türkiye
- Prof. Dr. Gülşen DEMİR - Aydın Adnan Menderes Üniversitesi - Türkiye
- Prof. Dr. Hayrettin GÜMÜŞDAĞ - Yozgat Bozok Üniversitesi - Türkiye
- Prof. Dr. Hakan ÜNAL - Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi - Türkiye
- Prof. Dr. Kaya YILDIZ - Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi - Türkiye
- Prof. Dr. Ketut ARDHANA - Udayana University - Endonezya
- Prof. Dr. Lale ORTA - Okan Üniversitesi - Türkiye
- Prof. Dr. Mehmet BAYANSALDUZ - Dokuz Eylül Üniversitesi - Türkiye
- Prof. Dr. Mustafa TALAS - Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi - Türkiye
- Prof. Dr. Muhammad SAFDAR BHATTI - The Islamia University of Bahawalpur - Pakistan
- Prof. Dr. Muammer CENGİL - Hitit Üniversitesi - Türkiye
- Prof. Dr. Mohammad N. UDDIN - International Islamic University Chittagong - Bangladeş
- Prof. Dr. Norizan ABDUL GHANI - Sultan Zainal Abidin College - Malezya
- Prof. Dr. Rosita HENRY - James Cook University - Avustralya
- Prof. Dr. Sergio RICARDO QUIROGA - ICAES - National San Luis, University - Arjantin
- Prof. Dr. Tennur YERLİSU LAPA - Akdeniz Üniversitesi - Türkiye
- Prof. Dr. Tülin URAL - Yeditepe Üniversitesi - Türkiye
- Prof. Dr. Twinkle PRUSTY - Banaras Hindu University - Hindistan
- Prof. Dr. Yekti MAUNATI - National Research and Innovation Agency (BRIN) - Endonezya
- Prof. Dr. Zakariya BELKHAMZA - Ahmed Bin Mohammed Military College - Katar
- Doç. Dr. Ali Serdar YÜCEL - Fırat Üniversitesi - Türkiye
- Doç. Dr. Adnan TAŞKIN - Atatürk Üniversitesi - Türkiye
- Doç. Dr. Elşen BAĞIRZADE - Azerbaijan State University - Azerbaycan
- Doç. Dr. Fariz AAHMADOV - Azerbaijan State University - Azerbaycan
- Doç. Dr. Galina MISKINIENE - Institute of Lithuanian Language - Litvanya
- Doç. Dr. Selvinaz SAÇAN - Aydın Adnan Menderes Üniversitesi - Türkiye

Hukuk Danışmanları

- Av. Gökhan MACİT
- Av. Onur BAYKAN
- Av. Saltuk Buğra SON

Chief Editor

- Prof. Dr. Asuman Seda SARACALOĞLU - Aydın Adnan Menderes University - Türkiye

Assistant Editor

- Prof. Dr. Ayhan AYTAÇ - Trakya University - Türkiye
- Prof. Dr. Gülten HERGÜNER - Sakarya University of Applied Sciences - Türkiye

Editor In Chief

- Prof. Dr. Mihalis Michael KUYUCU - Galata University - Türkiye
- Assos. Prof. Ali Serdar YÜCEL - Fırat University - Türkiye

Technical Editors

- Prof. Dr. Levent ARIDAĞ - Gebze Teknik University - Türkiye
- Doç. Dr. H. Meltem GÜNDOĞDU - Kırklareli University - Türkiye
- Lecturer. Ozan KARABAŞ - Hitit University - Türkiye

Editorial Board

- Prof. Dr. Abbie BROWN - East Carolina University - U.S.A.
- Prof. Dr. Ahmet Semih UZUNDUMLU - Atatürk University - Türkiye
- Prof. Dr. Athula EKANAYAKE - University of Peradeniya - Sri Lanka
- Prof. Dr. Alpaslan Hamdi KUZUCUOĞLU - Medeniyet University - Türkiye
- Prof. Dr. Anil NERODE - Cornell University - U.S.A.
- Prof. Dr. Ahmet Fahri ÖZOK - Okan University - Türkiye
- Prof. Dr. Asuman Seda SARACALOĞLU - Aydın Adnan Menderes University - Türkiye
- Prof. Dr. Behçet Kemal YEŞİLBURSA - Bursa Uludağ University - Türkiye
- Prof. Dr. Çetin YAMAN - Marmara University - Türkiye
- Prof. Dr. Dimitrios GOUNOPOULOS - University of Bath - England
- Prof. Dr. Erdal ZORBA - Gazi University - Türkiye
- Prof. Dr. Ekrem CAUSEVIC - University of Zagreb - Croatia
- Prof. Dr. Erdoğan GÜNEŞ - Ankara University - Türkiye
- Prof. Dr. G. Muhiuddin CHISHTY - University of Tabuk - Saudi Arabia
- Prof. Dr. Gülten HERGÜNER - Sakarya University of Applied Sciences - Türkiye
- Prof. Dr. Gülsen DEMİR - Aydın Adnan Menderes University - Türkiye
- Prof. Dr. Hayrettin GÜMÜŞDAĞ - Yozgat Bozok University - Türkiye
- Prof. Dr. Hakan ÜNAL - Muğla Sıtkı Koçman University - Türkiye
- Prof. Dr. Kaya YILDIZ - Bolu Abant İzzet Baysal University - Türkiye
- Prof. Dr. Ketut ARDHANA - Udayana University - Indonesia
- Prof. Dr. Lale ORTA - Okan University - Türkiye
- Prof. Dr. Mehmet BAYANSALDUZ - Dokuz Eylül University - Türkiye
- Prof. Dr. Mustafa TALAS - Niğde Ömer Halisdemir University - Türkiye
- Prof. Dr. Muhammad SAFDAR BHATTI - The Islamia University of Bahawalpur - Pakistan
- Prof. Dr. Muammer CENGİL - Hitit University - Türkiye
- Prof. Dr. Mohammad N. UDDIN - International Islamic University Chittagong - Bangladesh
- Prof. Dr. Norizan ABDUL GHANI - Sultan Zainal Abidin College - Malaysia
- Prof. Dr. Rosita HENRY - James Cook University - Australia
- Prof. Dr. Sergio RICARDO QUIROGA - ICAES - National San Luis, University - Argentina
- Prof. Dr. Tennur YERLİSU LAPA - Akdeniz University - Türkiye
- Prof. Dr. Tülin URAL - Yeditepe University - Türkiye
- Prof. Dr. Twinkle PRUSTY - Banaras Hindu University - India
- Prof. Dr. Yekti MAUNATI - National Research and Innovation Agency (BRIN) - Indonesia
- Prof. Dr. Zakariya BELKHAMZA - Ahmed Bin Mohammed Military College - Qatar
- Assoc. Prof. Ali Serdar YÜCEL - Fırat University - Türkiye
- Assoc. Prof. Adnan TAŞKIN - Atatürk University - Türkiye
- Assoc. Prof. Elşen BAĞIRZADE - Azerbaijan State University - Azerbaijan
- Assoc. Prof. Fariz AAHMADOV - Azerbaijan State University - Azerbaijan
- Assoc. Prof. Galina MISKINIENE - Institute of Lithuanian Language - Lithuania
- Assoc. Prof. Selvinaz SAÇAN - Aydın Adnan Menderes University - Türkiye

Law Advisors

- Att. Gökhan MACİT
- Att. Onur BAYKAN
- Att. Saltuk Buğra SON

- Antropoloji
- Arkeoloji
- Batı Dilleri ve Edebiyatı
- Çalışma Ekonomisi ve Endüstriyel İlişkiler
- Çocuk Gelişimi ve Eğitimi
- Coğrafya ve Doğa Bilimleri
- Dil ve Lehçe
- Doğu Dilleri ve Edebiyatı
- Edebiyat ve Toplum Bilimleri
- Eğitim Bilimleri ve Yönetimi
- Ekonomi ve Ekonometri
- Felsefe
- Finans ve Bankacılık
- Finansal Yönetim
- Folklor ve Halk Bilimi
- Halkla İlişkiler
- Hukuk
- İktisat
- İlahiyat Ve Din Bilimleri
- İletişim Bilimleri
- İnsan Kaynakları Yönetimi
- İş Güvenliği ve Yönetimi
- İşletme
- İstatistik ve Analitik Yöntemler
- Kamu Yönetimi
- Kobi Yönetimi Ve İşletmecilik
- Kültür ve Toplum
- Maliye
- Medya ve Dijital Haber Yönetimi
- Mütercim Tercümanlık
- Müzik ve Güzel Sanatlar
- Okul Öncesi Ve Eğitimi
- Para Ve Politika Yönetimi
- Pazarlama Ve Yönetimi
- Psikoloji
- Sağlık Yönetimi
- Sanat Tarihi
- Sendikacılık
- Siyaset Bilimi
- Sosyal Hizmetler
- Sosyal ve Beşeri Bilimler
- Sosyoloji
- Spor Bilimleri Ve Eğitimi
- Spor İşletmeciliği
- Suç Ve Adli Bilimler
- Tarih
- Tarım Yönetimi Ve Ekonomi
- Turizm Yönetimi Ve Otelcilik
- Uluslararası İlişkiler Ve Siyaset Yönetimi
- Uluslararası İnsan Hakları Ve Şiddet
- Yerel Yönetimler Anthropology
- Anthropology
- Archaeology
- Western Languages And Literature
- Labor Economy And Industrial Relations
- Child Development And Education
- Geography And Natural Sciences
- Language And Dialect
- Eastern Languages And Literature
- Literature And Social Sciences
- Educational Sciences And Management
- Economy And Econometric
- Philosophy
- Finance And Banking
- Financial Management
- Folklore And Folk Science
- Public Relations
- Law
- Economy
- Theology And Religious Sciences
- Communication Sciences
- Human Resources Management
- Occupational Safety And Management
- Business
- Statistics And Analytical Methods
- Public Administration
- Sme Management And Business
- Culture And Society
- Finance
- Media And Digital News Management
- Translation And Interpreting
- Music And Fine Arts
- Pre-School And Education
- Money And Policy Management
- Marketing And Management
- Psychology
- Healthcare Management
- History Of Art
- Syndicalism
- Political Science
- Social Services
- Social And Humanity Sciences
- Sociology
- Sports Science And Education
- Sports Business
- Criminal And Forensic Sciences
- History
- Agricultural Management And Economy
- Tourism Management And Hotel Management
- International Relations And Political Management
- International Human Rights And Violence
- Local Governments

Prof. Dr. Asuman Seda SARACALOĞLU

Baş Editör

Değerli okurlar,

Sizleri UHBAB dergisinin yeni sayısında ağırlamaktan büyük bir mutluluk duyuyorum. Bu sayımızda, geniş bir yelpazede önemli ve çeşitli konu başlıklarını içerisine alan farklı dört makaleyi ele almaya çalıştık. Gündemdeki ekonomik konuları tartışırken aynı zamanda sağlık sektöründe adalet ve eşitsizliklerin incelenmesine yer verdik. Dijital oyun bağımlılığı ile ruhsal zeka düzeyleri arasındaki ilişki ve kültürler arası köprülerin kurulmasına yönelik birbirinden değerli çalışmalara bu sayımızda yer verdik.

Türkiye'de işsizlik ve enflasyon gibi ekonomik faktörlerin, ekonomik büyüme üzerindeki olan etkisini inceleyen çalışmamız, ülke ekonomisinin sürdürülebilir kalkınması açısından önemli ipuçları sunmaktadır. Aynı zamanda, sağlık sektöründe adalet ve eşitsizliklerin halk sağlığı hemşireliği bağlamında değerlendirilmesi, sağlık hizmetlerine erişimde yaşanan zorluklara dikkat çektiğini önemle hatırlatmak isteriz.

Rekreasyon bölümü öğrencilerinin dijital oyun bağımlılığı ve ruhsal zeka düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi, gençlerin teknoloji kullanımının psikolojik ve sosyal etkilerini anlamak adına önemli bir araştırma konusu olduğunu söylemeden geçemeyceğiz. Kültürler arası köprülerin kurulması ve çeviri değerlendirmesinin eleştirel bir incelemesi ise farklı toplumlar arasında anlayış ile iletişimi artırmak için ne denli gerekli olduğuna ilişkinde güzel bir çalışmayı literatüre kazandırmış olduk.

Bu sayımızda yer alan makaleler, bilimsel araştırma ve akademik düşünceye katkı sağlamayı hedeflerken aynı zamanda toplumsal konulara ve insan yaşamının çeşitli yönlerine ışık tutmayı da amaçlamaktadır. Dergimizin her zaman olduğu gibi, bilgiye ulaşma ve bilgiyi yayma amacı doğrultusunda siz değerli okuyucularımızla buluşmaya devam edeceğiz.

Bu sayının hazırlanmasında emeği geçen tüm yazarlarımıza, bu çalışmaların literatüre kazandırılarak sizlerle buluşmasına katkı ile destek sağlayan hakemlerimize ve editörlerimize çok teşekkür ediyoruz. Siz değerli okurlarımıza keyifli ve bilgi dolu bir okuma deneyimi diliyoruz.

Saygılarımla;

(Dergimizde etik kurul raporu gerektiren her türlü çalışmada yazar(lar) editörlüğe ve derginin sistemine yayın yüklerken gerekli etik kurul rapor bilgilerini girmekle yükümlüdür. Hiçbir koşul ve şartlarda oluşan ya da oluşacak bir sorunda problemde dergimiz, yayın kurulu, imtiyaz sahibi, yazı işleri, hakem ve bilim kurulları sorumluluk kabul etmez. Yazar(lar) bu bilgiyi dergiye yazılı olarak vermekle yükümlüdür. Bu konuda tüm sorumluluk yazar(lar) a aittir.)

Basın Yayın Kanununun "5187" gereğince basılı eserler yoluyla işlenen fiillerden doğan maddi ve manevi zarar m-13-14 kapsamında dergimizde yayınlanan yayınların içeriği ve hukuki sorumluluğu tek taraflı olarak yazar(lar) a aittir. Dergimiz, yönetim, hakem, editör, bilim ve imtiyaz sahibi bu yükümlülükleri kabul etmez. Dergimizde bilimsel içerikli, literatüre katkı yapan, bilimsel anlamda değer ifade eden çalışmalar kabul edilir ve yayınlanır. Bunun dışında siyasi, politik, hukuki ve ticari içerikli fikri sınai haklar kanununa aykırılık içeren yayınlara yer verilmez. Olası bir olumsuzluk durumunda yazar(lar) doğabilecek her türlü maddi ve manevi zararı peşinen kabul etmiş ve yüklenmiştir. Bu nedenle ikinci üçüncü ve diğer şahıs ile kurumlar konusunda dergimiz yönetimi ve kurulları hiçbir sorumluluğu kabul etmez. Bu yönde dergimiz ve kurulları üzerinde bir hukuki yaptırım uygulanması söz konusu olamaz. Eserlerin içeriği ve mevcut durumu yazar(lar) ait olup dergimiz bu yayınların sadece yayınlanması ve literatüre kazandırılması aşamasında görev üstlenmiştir. Tüm okuyucu, kamuoyu ve takipçilerine ilanen duyurulur.

Prof. Dr. Asuman Seda SARACALOĞLU

Chief Editor

Dear Readers,

I am delighted to welcome you to the new issue of UHBAB. In this issue, we have tried to cover four different articles covering a wide range of important and diverse topics. While discussing the economic issues on the agenda, we have also included an examination of justice and inequalities in the health sector. In this issue, we have included valuable studies on the relationship between digital game addiction and mental intelligence levels and the establishment of bridges between cultures.

The study examining the impact of economic factors such as unemployment and inflation on economic growth in Turkey provides important clues for the sustainable development of the country's economy. At the same time, the evaluation of justice and inequalities in the health sector in the context of public health nursing draws attention to the difficulties experienced in accessing health services.

Examining the relationship between digital game addiction and psychological intelligence levels of recreation department students is an important research topic in order to understand the psychological and social effects of technology use of young people. A critical review of building bridges between cultures and translation evaluation is a good study on how necessary it is to increase understanding and communication between different societies.

While the articles in this issue aim to contribute to scientific research and academic thought, they also aim to shed light on social issues and various aspects of human life. As always, we will continue to meet with you, our esteemed readers, in line with the aim of accessing and disseminating information.

We would like to thank all our authors who have contributed to the preparation of this issue, our referees and editors who have contributed to bring these studies to the literature and to meet with you. We wish you, our esteemed readers, a pleasant and informative reading experience.

Best regards;

(In any kind of study requiring ethical board report in our journal, author(s) is/are obliged to enter the data of necessary ethical board report while uploading their publication in editorship and journal system. Our journal, publication board, grant holder, editorial office, referee and science boards do not undertake any responsibility for a problem to occur under any circumstances and conditions. Author(s) is/are obliged to give this information to journal in written. All liability in this issue belongs to author(s).

As per the "5187" of Press Law, material and emotional damage arising from the actions via published works, the content and legal responsibility of the publications published in our journal within the scope of m-13-14 unilaterally belong to author(s). Our journal, executive board, referees, editor, science board and publisher don't accept these obligations. The scientifically valuable papers with scientific content which contribute to literature are accepted and published in our journal. Apart from this, the papers with political, legal and commercial content which are against the intellectual property rights are not accepted. in case of a possible negative situation, author(s) is/are regarded as accepting and undertaking all kinds of possible material and emotional damage beforehand. Therefore, our journal's management and other boards don't accept any responsibility regarding the second, third and other persons and institutions under any condition. in this sense, a legal sanction on our journal and its boards is out of question. The content and the current status of the papers belong to author(s) and our journal only takes part in the publication of these papers and contribution to literature. Respectfully announced to all readers, public and followers by publication.

THE IMPACT OF UNEMPLOYMENT AND INFLATION ON ECONOMIC GROWTH IN TURKEY¹

TÜRKİYE'DE İŞSİZLİK VE ENFLASYONUN, EKONOMİK BÜYÜMEYE ETKİSİ

Ayhan AYTAÇ¹, Murat KORKMAZ², Ali Sedar YÜCEL³

¹Trakya University, Faculty of Economics & Administrative Sciences, Edirne / Türkiye

²Güven Plus Group Inc., Istanbul / Türkiye

³Fırat University, Faculty of Sport Sciences, Elazığ / Türkiye

ORCID NO: 0000-0002-5599-2399¹, 0000-0001-7925-5142², 0000-0002-4543-4123³

Abstract: Introduction: The impact of unemployment and inflation on economic growth in Turkey is considered as an important issue in the economic literature on Turkey. Unemployment and inflation are factors that directly affect economic stability and the welfare of citizens. In this context, it is critical to understand and interpret the effects of unemployment and inflation rates on economic growth and to formulate and implement economic policies in line with the realities. Analyzing Turkey's unemployment and inflation dynamics is a very important issue in this sense. In addition, this concept and data play an important role in providing guidance for policymakers in evaluating economic performance and implementing new economic policies. When today's Turkish economy is evaluated in general terms, it reveals the reality of Turkey, which has suffered serious losses in the last five years, a decrease in purchasing power, an increase in the prices of goods and services and an inflation rate of 150%.

Objective: To investigate and determine the effects of unemployment and inflation on economic performance in Turkey within a specified period of time. To establish the relationship between unemployment and inflation on Real Gross Domestic Product in Turkey.

Design, Methodology and Approach: The Ordinary Least Squares (OLS) technique was adopted with various diagnostic tests to determine how appropriate the data is for the analysis. The study uses only OLS and Diagnostics to perform the analysis and covers only the period from 1990 to 2021.

Results: The result of the diagnostic test shows that the data for the analysis is stationary at level and there are 2 cointegration equations indicating that there is a long-run relationship between GDP, Unemployment and inflation.

Conclusion: Unemployment and inflation are positively related to economic growth.

Keywords: Inflation, Consumption, Consumer, Purchasing Power, Economy, Policy, Employment, Unemployment

Öz: Giriş: Türkiye'de işsizlik ve enflasyonun ekonomik büyüme üzerindeki etkisi, Türkiye hakkında gerçekleştirilen ekonomi alanındaki literatürde önemli bir konu olarak değerlendirilmektedir. İşsizlik ve enflasyon, ekonomik istikrarı ve vatandaşların refahını doğrudan etkileyen bir faktörlerdir. Bu bağlamda değerlendirildiğinde; işsizlik ve enflasyon oranlarının ekonomik büyüme üzerindeki etkilerini anlamak, yorumlamak ve gerçekleler doğrultusunda ekonomi politikalarının oluşturulması ile uygulanmasında kritik önem arz etmektedir. Türkiye'nin işsizlik ve enflasyon dinamiklerinin incelenmesi bu anlamda oldukça önemli konudur. Ayrıca ekonomik performansın değerlendirilmesinde, yeni ekonomik politikaların hayata geçirilmesinde bu kavram ile veriler politika yapıcılar için rehberlik sağlamada önemli bir rol oynamaktadır. Günümüz Türkiye ekonomisi genel anlamda değerlendirdiğinde son beş yıllık süreç içerisinde ciddi kayıplara, alım gücünün azalmasına, ürün ve hizmet fiyatlarının artmasına ve %150'lere çıkan bir enflasyon ile savaşıyor Türkiye gerçeğini ortaya koymaktadır.

Amaç: Türkiye'de işsizliğin ve enflasyonun ekonomik performans üzerindeki etkilerini belirlenen süre içinde araştırmak ve belirlemek. Türkiye'de işsizlik ve enflasyon arasındaki Reel Gayri Safi Yurtiçi Hasıla ilişkisini kurmak.

Tasarım, Metodoloji ve Yaklaşım: Verilerin analiz için ne kadar uygun olduğunu belirlemek için çeşitli tanı testleri ile Sıradan En Küçük Kareler (OLS) tekniği benimsenmiştir. Çalışma, analizi gerçekleştirmek için yalnızca OLS ve Tanılama kullanır ve yalnızca 1990'dan 2021'e kadar olan dönemi kapsamaktadır.

Bulgular: Teşhis testi sonucu, analize ilişkin verilerin düzeyde durağan olduğunu ve GDP, İşsizlik ve enflasyon arasında uzun dönemli bir ilişkinin olduğunu gösteren 2 eş bütünlüşme denkleminin bulunduğunu göstermektedir.

Sonuç: İşsizlik ve enflasyonun ekonomik büyüme ile pozitif ilişkili olduğunu göstermiştir.

Anahtar Kelimeler: Enflasyon, Tüketim, Tüketici, Alım Gücü, Ekonomi, Polika, İstihdam, İşsizlik

¹ Sorumlu Yazar, Corresponding Author: Ayhan AYTAÇ, Trakya University, Faculty of Economics & Administrative Sciences, Edirne / Türkiye, aaytac@trakya.edu.tr, Geliş Tarihi / Received: 21.09.2023, Kabul Tarihi / Accepted: 28.03.2024, Makalenin Türü: Type of Article: (Araştırma - Uygulama; Research - Application) Çıkar Çatışması, Yok - Conflict of Interest, None, Conflict of Interest, None, Etik Kurul Raporu veya Kurum İzin Bilgisi Ethical Board Report or Institutional Approval, Yok / None "Panel Data Used" "Bu çalışma Araştırma ve Yayın Etiğine uygun olarak hazırlanmıştır. / This study has been prepared in accordance with Research and Publication Ethics."

INTRODUCTION

Inflation and unemployment constitute the focal point of the ongoing debates in the literature in terms of macroeconomic policies, which were put forward by Phillips in the mid-1900s and gained a different dimension with the contributions of various economic schools. Inflation and unemployment are two important problems related to economic policies. Although countries put forward various policy implementations to combat this situation, it is not possible for countries to get rid of these two factors at the same time due to the inverse relationship between inflation and unemployment (Aije et al., 2017; Altay et al., 2011). The relationship between unemployment and inflation has been discussed for many years. Even in today's studies, many different results are found (Gül et al., 2014). Most of today's studies show that there is a short-run rather than a long-run relationship between inflation and unemployment (Akkuş, 2012).

Inflation and unemployment is one of the most important macroeconomic problems that all developed and developing countries struggle with in the global economic system, especially in the short term, which is one of the most important economic problems with serious consequences (Akiş, 2020; Güney & Cin, 2020; Şentürk & Akbaş, 2014; Unay, 2001). Inflation and can be defined in an economic system and doctrine as the continuous increase in prices or the continuous depreciation of the currency, the total supply with current wages being less than the demand, or in other words, the

average wage increase in the group of services and goods that people routinely consume (Özdurak, 2015; Kurnaz, 2009; Meral, 2005; Eğilmez & Kumcu, 2004; Çalış, 2022). Inflation is a situation in which economic groups work to increase real income or demand more income to maintain their income (Sönmez, 2007).

The factors that cause inflation are the increase in consumption while the level of production remains the same, the increase in money supply, inflation expectations and the contraction in the supply side of the economy or the contraction in the supply side of the economy or the decrease in demand and the decrease in the amount of production, the increase in public expenditures leading to a budget deficit, more demand than total supply, the increase in money in circulation, practices that lead to waste in the public sector, policies towards electoral economics, and losses of public administrations (TCMB, 2013; Kurnaz, 2009). In addition, since inflation creates uncertainty in the economy, it also causes an increase in interest rates, a decrease in investment expenditures, a decrease in savings and an increase in consumption expenditures (Akiş, 2020). Following the anti-inflation programs carried out in Turkey between 2002 and 2012 and the Stand-by agreements with the IMF, inflation was realized at very low levels compared to previous periods and was 11.2% (Kılınç, 2013).

Unemployment can be summarized as the inability of people who have the ability and desire to participate in the labor force to find a job or, conceptually, as the supply and

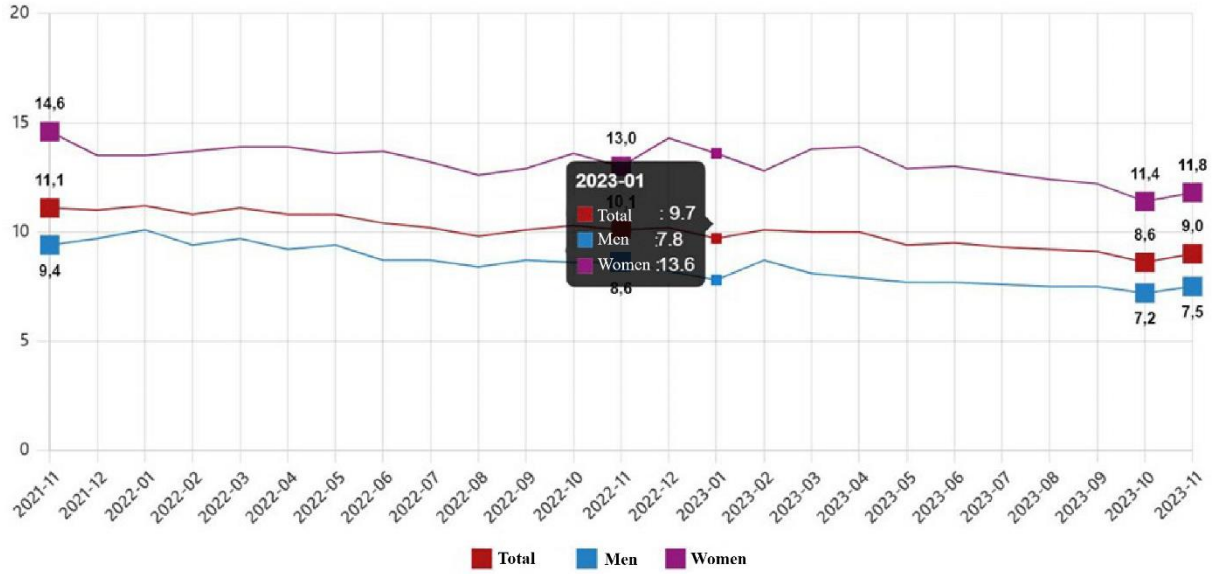
demand for labor not being in balance (Ünsal, 2007; Yıldız, 2014). The unemployment rate is an important indicator for economies and one of the leading reference sources for policies that can be developed for labor markets (Altay et al., 2011; Yüceol, 2005). Unemployment adversely affects the balance between production and consumption, deepens poverty by reducing investments and further distorts income distribution (Oktay, 2021). The unbalanced relationship between population growth and employment, insufficient new employment opportunities, lack of appropriate training for the labor market, insufficient investment opportunities, adverse effects of economic crises (business closures and layoffs), and the persistence of the agricultural society are among the effective factors in the emergence of unemployment (Sürücü, 2014; Bozdağlıoğlu, 2008).

At the same time, unemployment has personal and social costs. These are the costs of the unemployed person himself/herself, the costs associated with his/her social environment, the costs to society such as tax revenues and profit losses, and the social costs associated with the rate of crime (Çakmak, 2004). There are many types of unemployment such as voluntary, involuntary, temporary, seasonal, structural,

cyclical, open, hidden and technological unemployment (Çalış, 2022).

Since 2008, double-digit unemployment rates dropped to single digits between 2011 and 2014. However, it was realized at 10.3% in 2015 and has remained in double digits since then. In 2017, Turkey's foreign policy and fiscal support, macro policies and loans to revive the economy helped the economy grow by 7.4%, and the employment rate continued to increase in the first half of 2018. However, although the economy stabilized in the second quarter of 2018, the employment rate decreased again and the unemployment rate increased (Çalış, 2022).

In Turkey, the number of unemployed people aged 15 and above increased by 2 thousand people in December 2021 compared to the previous month and reached 3 million 794 thousand people, while the unemployment rate decreased by 0.1 percentage points to 11.2% (TUİK, 2022). According to the results of the Household Labor Force Survey, the number of unemployed persons aged 15 and over increased by 62 thousand persons in December 2022 compared to the previous month and reached 3 million 633 thousand persons, while the unemployment rate increased by 0.1 point to 10.3%. The unemployment rate was estimated as 8.2% for men and 14.4% for women (TUİK, 2023).

Figure 1. Seasonally Adjusted Unemployment Rate, November 2021 - November 2023

According to the results of the Household Labor Force Survey, the number of unemployed persons aged 15 and above increased by 115 thousand persons in November 2023 compared to the previous month and reached 3 million 116 thousand persons, while the unemployment rate increased by 0.4 percentage points to 9.0%. The unemployment rate was estimated to be 7.5% for men and 11.8% for women (TUİK, 2024). When the structure of Turkey is analyzed, it is seen that employment is not sufficient. Continuously increasing labor costs, informal employment, high unemployment rates despite the rapidly increasing population and the inability to determine appropriate policies for the sectors deepen the unemployment problem (Çalış, 2022).

In their study, Güney and Cin (2020) found that economic growth, inflation and foreign direct investment have a negative effect on

youth unemployment and general unemployment rate in 16 European Union countries and Turkey, while financial crises have a positive effect. Stability in macroeconomic indicators is important for national economies. Especially keeping the inflation rate at the targeted level and reducing unemployment have an important place in the economic policies of governments. High inflation and unemployment are undesirable for national economies, and governments prioritize reducing inflation and reducing unemployment as their primary goals, and to achieve these goals, managers implement the most appropriate policy for the current state of the economy. Because a negative development in both variables will negatively affect the country's economy (Polat, 2019; Korkmaz, 2010). Economic growth refers to the increase in the amount of goods and services produced in a country in terms of volume over time (Çalış, 2022). Economic

growth can be expressed as an increase in real income per capita (Gülmez, 2009). At the same time, this increase means an increase in the amount of output per capita, which means an increase in the living standards and welfare levels of individuals in society (Doğrul, 2008).

The relationship between inflation and economic growth has long been a subject of research. Although some of the theories on the effect of inflation on economic growth in the economic literature predict that inflation has a positive or no effect on economic growth, most empirical studies investigate the negative effect of inflation on economic growth (Çetintaş, 2003).

In most countries, low unemployment during periods of increased growth or low growth rates despite high unemployment rates clearly reveal the relationship between economic growth and unemployment (Eser, 2014).

One of the main objectives of governments' economic policies is economic growth, which can be defined as a permanent, real increase in production or income per capita. This affects the welfare of the society through increased production. Unemployment is also one of the important indicators in the economic policies implemented by governments. It is also an important indicator of inflation. High levels of both inflation and unemployment are undesirable for national economies. Because negative developments in these variables will negatively affect the country's economy. The economic well-being of a society is measured by the unemployment rate and inflation rate along

with economic growth. These problems must be solved in order to build a strong and sustainable economy. Although the determination of policy implementers in the fight against high inflation and unemployment and the conviction of the people of the country that inflation and unemployment will be solved are important, the relationship between inflation and unemployment, which affect social life, and economic growth is among the important factors in the choice of economic policies (Uysal & Alptekin, 2009; Polat, 2019; Dinler, 2003; Öztürk, 2021; Ünsal, 2007). Although Turkey has achieved economic growth, unemployment and inflation rates remain above the rates targeted by the authorities (Şentürk and Akbaş, 2014).

DATA SOURCES AND DESCRIPTION

The data sources for this study are mainly taken from the Turkish Statistical Institute, the statistical bulletin of the Central Bank of the Republic of Turkey and the World Bank Database. In this study, economic growth is captured as the increase in output, i.e. real GDP, unemployment is captured as the ratio of unemployed labor force in relation to the total labor force in the country, while inflation is captured as the percentage change in the consumer price index. When there is an increase in demand, prices will also increase and producers will be incentivized to increase production, hence output will increase; therefore, an increase in the inflation rate is expected to raise the level of output and hence reduce or decrease unemployment, leaving other factors of economic growth constant.

MODEL OF THE STUDY

- **H1:** Inflation and Real Gross Domestic Product are positively related.

- **H2:** Real Gross Domestic Product and Unemployment are positively related.
- **H3:** Inflation and Unemployment are positively related.

Figure 2. Framework of the Study

STATISTICAL ANALYSIS

In order to estimate Equation 1, the stability properties of the variables used were first investigated. Two unit root tests, Augmented Dickey-Fuller (ADF) and Phillips-Perron (P-P), were used in the study. Johansen co-integration test is also used to test the long-run relationship between the variables used in the model.

Table 1 below shows the results of the unit root test in level and first difference using both Augmented Dickey-Fuller (ADF) and Phillips-Perron (P-P). The unit root test indicates that all variables are I(1) and stationary at first difference. In order to see whether the variables have a long-run relationship, co-integration test was performed and presented in Table 2.

Table 1. Trend and Constant

Variable	ADF		PP	
	Level	First Difference	Level	First Difference
GDP	-2.3421	-3.8654*	-2.5321	-5.8632*
Unemployment	-2.8654	-3.3453*	-2.8563	-5.2311*
Inflation	-2.9575	-6.4354*	-3.3113	-8.5321*

Note: *, ** and *** indicate that the null hypothesis is rejected at 1%, 5% and 10% significance levels, respectively.

Table 2. Cointegration Test Results (Dependent Variable: GDP)

Unrestricted Cointegration Rank Test (Trace)				
Hypothesized No. of CE(s)	Eigenvalue	Trace Statistic	0.05 Critical Value	Prob.**
None *	0.5453	32.6432	45.5654	0.0000
At most 1 *	0.5754	11.5321	12.6643	0.0001
At most 2	0.0532	1.6432	2.5317	0.0032

Unrestricted Cointegration Rank Test (Maximum Eigenvalue)				
Hypothesized No. of CE(s)	Eigenvalue	Trace Statistic	0.05 Critical Value	Prob.**
None *	0.5453	32.6432	45.5654	0.0000
At most 1 *	0.5754	11.5321	12.6643	0.0001
At most 2	0.0532	1.6432	2.5317	0.0032

Hypothesized No. of CE(s)	Eigenvalue	Max-Eigen Statistic	0.05 Critical Value	Prob.**
None *	0.5343	21.4454	15.7642	0.0000
At most 1 *	0.8565	14.4654	22.5756	0.0007
At most 2	0.0523	2.4655	2.6654	0.0432

The co-integration test results and Trace statistics in Table 2 show that there is a long-run relationship between Real Gross Domestic Product, unemployment and inflation in Turkey. The results show that there are 2 cointegration equations at the 5

percent level. Both the maximal eigenvalues and Trace test statistics show that the null hypothesis of no cointegration between the variables is rejected at the 5% significance level.

Table 3. Long-Term Forecasts (Dependent Variable: GDP)

Variable	Coefficient	Std. Error	t-Statistic	Prob.
C	3.5332	0.4564	12.5332	0.0000
LInf	0.0274	0.65332	0.53453	0.0000
LUnemployment	0.8643	0.75643	5.64543	0.0000

Diagnostics

R-squared	0.82522
Adjusted R-squared	0.75329
F-statistic	15.5456
Prob(F-statistic)	0.00000
Durbin-Watson stat	0.32167

Table 3 shows the regression results for the growth model. The results show that the coefficient of unemployment and inflation are statistically significant at 1% as indicated by the P values (0.0000). The unemployment coefficient is correctly signed (positive).

It shows that the price of products that drive the Turkish economy significantly is determined by foreign investors through the foreign exchange effect, which in turn has an impact on the general price level in the country as output increases.

The F-statistic value (15.54%), which measures the joint significance of the explanatory variables, is statistically significant at the 1% level as indicated by the corresponding probability value of 0.00000 in Table 3. The R2 value of 0.82522 (82.52%) indicates that 82.52 percent change in the GDP growth rate is explained by the unemployment and inflation rates.

The Durbin-Watson statistic in Table 4 is lower than the R2 (0.532111), indicating that the model is not spurious (significant), but there are elements of positive autocorrelation noted in the short-run estimation.

Table 4. Short-Term Forecasts (Dependent Variable: D(GDP))

Variable	Coefficient	Std. Error	t-Statistic	Prob.
D(GDP(-2))	0.23232	0.45342	3.45645	0.0000
D(GDP(-3))	0.34353	0.53432	5.45543	0.0000
D(LInf)	-0.75653	0.64543	-5.53422	0.0000
D(LUnemployment (-2))	0.87565	0.43211	3.53432	0.0000
ECM(-1)	-0.85765	0.67564	-3.33222	0.0000

Diagnostics

R-squared	0.532111	Mean dependent var	0.345342
Adjusted R-squared	0.512324	S.D. dependent var	0.534343
S.E. of regression	0.756432	Akaike info criterion	-3.345345
Sum squared resid	0.343231	Schwarz criterion	-3.523222
Log likelihood	53.64543	Hannan-Quinn criter.	-3.534343
Durbin-Watson stat	1.534321		
JB - 1.5443(0.3211)			
ARCH - 0.2322(0.1234)			
RESET- 1.4343(0.2322)			
HETEROSK(WHITE) - 2.34340(0.3434)			

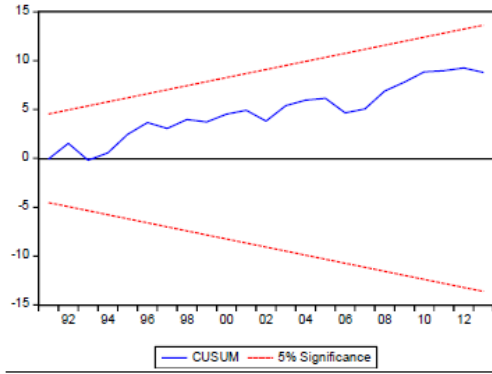
Table 4 above shows the short-run estimation of variables where the general-to-specific method is used to sequentially eliminate statistically insignificant variables. From Table 4, we can conclude that in the short run, unemployment is positively correlated, inflation is negatively correlated and all are statistically significant.

As a result of various problems with the long-run forecast, various post-diagnostic tests were conducted, such as normality test, variance test, bias test and stability test. The results of the test show that the null hypothesis of a normally distributed error term cannot be rejected with a P-value of 0.3211 for the normality test (JB) statistic of 1.5443, i.e. 32.11% probability. In addition,

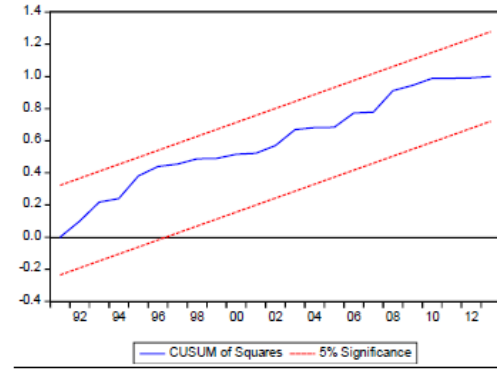
the estimated model satisfies the Breusch-Godfrey (BG) serial correlation and variance test as indicated in Table 4 above.

STABILITY TESTS

The recursive sum (CUSUM) and cumulative sum of squares of recursive residuals (CUSUMSQ) tests developed by Brown et al., to determine the stability of the estimated coefficients of the real GDP equation. The CUSUM and CUSUMSQ tests are shown in Figures 3 and 4. From Figures 3 and 4, both the CUSUM and CUSUMSQ plots do not cross the 5% critical lines, indicating that over the entire sample survey period, the stability of the estimated coefficients is present, hence the regression coefficients are reliable and suitable for policy.

Figure 3. Stability Test for Unemployment and Inflation

Figure 4. Stability Test for Unemployment and Inflation

CONCLUSION

This analysis uses ordinary least squares (OLS) method and various diagnostic test techniques to investigate the impact of unemployment and inflation on economic growth in Turkey. The unit root test results show that all variables in the model are stationary in their first differences. The Johansen cointegration model reveals that there are 2 cointegration equations indicating the existence of a long-run relationship between economic growth, unemployment and inflation.

These findings indicate that unemployment and inflation are positively related to economic growth. Unemployment and inflation do not affect economic growth negatively, on the contrary, they increase in parallel with economic growth. This also reveals that unemployment and inflation are traditionally opposed to the suppressive effects of unemployment and inflation on economic growth.

All these results suggest that unemployment and inflation are not negative factors against economic growth. However, the impact of

unemployment and inflation on economic growth should be examined in more detail by other researchers to develop a deeper understanding of the complexity of this relationship. It is also imperative to consider the effects of economic policies on unemployment and inflation and to assess how these policies affect economic growth in a more comprehensive manner. Such research and analysis provides valuable guidance for improving the effectiveness of economic policies and promoting economic growth.

REFERENCES

- Ajie, H. A., Ani, E. C., & Ameh, O. E. (2017). An examination of the impact of unemployment and inflation on the Nigerian economy: A bounds testing approach. *Journal of Public Policy and Administration*, 1(1), 22.
- Akiş E. (2020). The Relationship Between Inflation and Unemployment in Turkey (2005 -2020), *Van Yüzüncü Yıl University the Journal of Social Sciences Institute*, 49, 403-420
- Akkuş, E. (2012). Phillips Eğrisi: Enflasyon-İşsizlik Değiş-Tokuşu Teorik Bir İnceleme, *İstanbul Üniversitesi*,

- İktisat Fakültesi Mecmuası*, 62(2), 99-151.
- Altay, B., Tuğcu, C. T., & Topcu, M. (2011). İşsizlik ve Enflasyon Oranları Arasındaki Nedensellik İlişkisi: G8 Ülkeleri Örneği, *Afyon Kocatepe Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 13(2), 1-26.
- Bozdağlıoğlu, U. E. Y. (2008). Türkiye'de İşsizliğin Özellikleri ve İşsizlikle Mücadele Politikaları, *Sosyal Bilimler Dergisi*, 20, 45-65.
- Çakmak, U. (2004). *Makro İktisat Ders Notları*. Murat Yayınları.
- Çalış, G. (2022). *Türkiye'de işsizliğin makroekonomik belirleyicileri* [Yüksek Lisans Tezi]. Pamukkale Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İktisat Ana Bilim Dalı, İktisat Programı, Denizli.
- Çetintaş, H. (2003). Türkiye'de Enflasyon ve Büyüme, *İ.Ü. Siyasal Bilgiler Fakültesi Dergisi*, 28, 141-153.
- Dinler, Z. (2003). *İktisada Giriş* (9. Baskı). Ekin Kitapevi Yayınları.
- Doğrul, A. N. (2008). *Türkiye'de Eğitim Harcamalarının Ekonomik Büyüme Üzerine Etkileri* [Doktora Tezi]. Dumlupınar Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kütahya.
- Eğilmez, M., & Kumcu, E. (2004). *Ekonomi Politikası Teori ve Türkiye Uygulaması*. Remzi Kitabevi.
- Eser Yılmaz, B. (2014). Ekonomik Büyüme ve İşsizlik İlişkisi: Türkiye Örneği, *TİSK Akademi*, 18, 26-47.
- Gül, E., Kamacı, A., & Konya, S. (2014). *Enflasyon ile İşsizlik Arasındaki Nedensellik İlişkisinin Test Edilmesi: Panel Eşbütünleşme ve Nedensellik Analiz*. International Conference On Eurasian Economies, 1-3 Haziran 2014, Mekadonya.
- Gülmez, A. (2009). *Endojen Büyüme Teorileri Kapsamında Türkiye ve Güney Kore'de Ekonomik Büyümenin Karşılaştırmalı Analizi* [Doktora Tezi]. Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sakarya.
- Güney, K., & Cin, M. F. (2020). Avrupa Birliği ve Türkiye'de Genç İşsizliğinin Belirleyicileri: Panel Veri Analizi. *Çankırı Karatekin Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 11(1), 232-252.
- Kılınç, Z. (2013). *Türkiye'de Ekonomik Büyüme, İşsizlik, Enflasyon Arasında Nedensellik Analizi* [Yüksek Lisans Tezi]. Süleyman Demirel Üniversitesi.
- Korkmaz, S. (2010). Yeni Keynesyen Phillips Eğrisinin Türkiye'ye Uygulanması. *ZKÜ Sosyal Bilimler Dergisi*, 11, 141162.
- Kurnaz, Ö. (2009). *Türkiye'de Enflasyon ve Büyüme İlişkisi 1987-2006 Dönemi* [Yüksek Lisans Tezi]. Adnan Menderes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Aydın.
- Meral, P. S. (2005). Enflasyonun Okuma Alışkanlığı Üzerindeki Etkisi. *Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 19, 309-324.
- Oktay, D. S. (2021). *Enflasyon ve İşsizliğin Gelir Eşitsizliği Üzerine Asimetrik Etkisi: Türkiye Örneği*. International Conference on Eurasian Economies, 11-13 June 2019 - Famagusta, Turkish Republic of Northern Cyprus.
- Özdurak, T. S. (2015). *Hysteresis Makro İktisat*. İkinci Sayfa Yayınları.
- Öztürk, Y. (2021). *Cumhuriyetten Günümüze Enflasyon ve İşsizlik*. TESAM (Ekonomik Siyasal ve Stratejik Araştırmalar Merkezi), Bursa. <https://tesam.org.tr/wp-content/uploads/2021/04/ekonomianaliz.pdf>

- Polat, E. (2019). İşsizlik ile Enflasyon Arasındaki İlişki: Türkiye'deki Düzey-2 Bölgeleri İçin Ampirik Bir Analiz. *Yönetim ve Ekonomi Dergisi*, 26(3), 783-799. <https://doi.org/10.18657/yonveek.544446>
- Sönmez, C. (2007). *Enflasyon Hedeflemesinde Mali Piyasaların Rolü: Hisse Senedi Getirileri ile Enflasyon Arasındaki İlişkinin Analizi*. İMKB Yayını.
- Sürücü, M. (2014). *İşsizlik, İşsizlikle Mücadelede Pasif İstihdam Politikaları: Almanya ve Türkiye Örnekleri* (Yurt Dışı İşçi Hizmetleri Uzmanlık Tezi). Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Dış İlişkiler ve Yurt Dışı İşçi Hizmetleri Genel Müdürlüğü, Ankara.
- Şentürk, M., & Akbaş, Y. (2014). İşsizlik-Enflasyon ve Ekonomik Büyüme Arasındaki Karşılıklı İlişkinin Değerlendirilmesi: Türkiye Örneği. *Yaşar Üniversitesi E-Dergisi*, 9(34), 5820-5832. <https://doi.org/10.19168/jyu.43548>
- TCMB. (2013). *Enflasyon ve Fiyat İstikrarı* (ss. 1-32). Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası.
- TÜİK. (2020). *İşgücü İstatistikleri*. Aralık 2021, Erişim: <https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=Isgucu-Istatistikleri-Aralik-2021-45642#:~:text=%C4%B0%C5%9Fszlik%20oran%C4%B1%20%11%2C3%2C,istihdam%20oran%C4%B1%20%46%2C0%20oldu&text=%C4%B0%C5%9Fsiz%20say%C4%B1s%C4%B1%20bir%20%3%B6nceki%20y%C4%B1%C4%B1,artarak%20%46%2C0%20oldu>. Erişim tarihi: 20.02.2024
- TÜİK. (2023). *İşgücü İstatistikleri*. Aralık 2022, Erişim: <https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=%C4%B0%C5%9Fszlik%20oran%C4%B1%20ise%20%200%2C1,14%2C4%20olarak%20tahmin%20edildi.&text=%C4%B0stihdam%20edilenlerin%20say%C4%B1s%C4%B1%202022%20y%C4%B1%C4%B1,g%C3%B6stermeyerek%20%48%2C5%20oldu>. Erişim tarihi: 20.02.2024
- TÜİK. (2024). *İşgücü İstatistikleri*. Kasım 2023, Erişim: <https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=Isgucu-Istatistikleri-Kasim-2023-49378#:~:text=%C4%B0%C5%9Fsizlik%20oran%C4%B1%20ise%20%200%2C4,11%2C8%20olarak%20tahmin%20edildi.&text=%C4%B0stihdam%20edilenlerin%20say%C4%B1s%C4%B1%202023%20y%C4%B1%C4%B1,azalarak%20%48%2C2%20oldu>. Erişim tarihi: 20.02.2024
- Unay, C. (2001). *Makroekonomi*. Uludağ Üniversitesi Güçlendirme Vakfı Yayını.
- Uysal, D., & Alptekin, V. (2009). Türkiye Ekonomisinde Büyüme İşsizlik İlişkinin Var Modeli Yardımıyla Sınanması (1980 - 2007), *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 25, 6978.
- Ünsal, E. (2007). *İktisadi Büyüme*. İmaj Yayıncılık.
- Yıldız, K. (2014). *Türkiye'de İşsizliğin Türlerine Göre Analizi* [Doktora Tezi]. İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Yüceol, H. M. (2005). Bir Politika Değişkeni Olarak İşsizliğin Ölçülmesi Sorunu ve Türkiye'de Gerçek İşsizlik Oranı, *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 4(12), 118-133.

REKREASYON BÖLÜMÜ ÖĞRENCİLERİNİN DİJİTAL OYUN BAĞIMLILIĞI VE RUHSAL ZEKÂ DÜZEYLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ¹

INVESTIGATION OF THE RELATIONSHIP BETWEEN DIGITAL GAME ADDICTION AND SPIRITUAL INTELLIGENCE LEVELS OF RECREATION DEPARTMENT STUDENTS

Dilara İNCE¹, Ziya BAHADIR², Bayram KARAKUŞ³

¹⁻²⁻³Erciyes Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, Kayseri / Türkiye

ORCID NO: 0000-0001-6157-2967¹, 0000-0002-6185-7791², 0000-0002-1732-121X³

Öz: Giriş: Bu çalışmanın amacı rekreasyon bölümü öğrencilerinin dijital oyun bağımlılığı ve ruhsal zekâ düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi ve ilgili literatüre katkı sağlanmasıdır. Araştırma rekreasyon bölümü öğrencilerinin dijital oyun bağımlılıkları ve ruhsal zekâ düzeyleri arasındaki ilişkinin belirlenmesi amacıyla betimsel tarama (survey) ve ilişkisel tarama modeli kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Çalışma grubu 156 rekreasyon bölümü öğrencisi oluşturmaktadır. Veri toplama aracı olarak Kişisel Bilgi Formu, Dijital Oyun Bağımlılığı Ölçeği (DOBÖ) ve Ruhsal Zekâ Özellikleri Ölçeği (RZÖÖ) uygulanmıştır. Araştırmada verilerin çözümlenmesinde betimleyici istatistik yöntemleri (yüzde, frekans, ortalama, standart sapma) kullanılmıştır. Verilerin parametrik testlerin ön şartlarını sağlayıp sağlamadığını anlaşılması için basıklık ve çarpıklık değerleri, Kolmogorov-Smirnov ve Shapiro-Wilk testleri ve Levene (variansların eşitliği) testi, T testi ve tek yönlü varyans analizi (ANOVA) ve korelasyon analizi kullanılmıştır. Elde edilen bulgulara göre; cinsiyet, yaş, sınıf ve genel ağırlıklı not ortalaması değişkenleri açısından DOBÖ ve RZÖÖ alt boyutlarında anlamlı farklılık tespit edilmiştir. Korelasyon analizi sonucunda DOBÖ ve RZÖÖ alt boyutları arasında düşük düzeyde pozitif yönlü ilişki tespit edilmiştir. Sonuç olarak dijital oyun bağımlılığı düzeyi yüksek olan rekreasyon bölümü öğrencilerinin ruhsal zekâ düzeylerini doğrudan etkilediğini söyleyebiliriz.

Anahtar Kelimeler: Rekreasyon, Dijital Oyun Bağımlılığı, Ruhsal Zeka

Abstract: Introduction: The aim of this study is to investigate the relationship between digital game addiction and mental intelligence levels of recreation department students and to contribute to the relevant literature. The research was conducted using descriptive scanning (survey) and relational scanning model in order to Decipher the relationship between digital game addictions and spiritual intelligence levels of the students of the department of recreation. The study group consists of 156 recreation department students. The Personal Information Form, the Digital Game Addiction Scale (DGAS) and the Spiritual Intelligence Characteristics Scale (SICS) were applied as data collection tools. Descriptive statistical methods (percentage, frequency, average, standard deviation) were used in the analysis of the data in the research. Kurtosis and skewness values, Kolmogorov-Smirnov and Shapiro-Wilk tests, Levene (equality of variances) test, T test, one-way analysis of variance (ANOVA) and correlation analysis were used to determine whether the data met the prerequisites of parametric tests. According to the results obtained; a significant difference was found in the sub-dimensions of DGAS and SICS in terms of gender, age, grade and general weighted grade point average variables. As a result of the correlation analysis, low level of positive directional relationship was found between the GAS and SICS sub-dimensions. As a result, we can say that it directly affects the spiritual intelligence levels of recreation department students with a high level of digital game addiction.

Keywords: Recreation, Digital Game Addiction, Spiritual Intelligence

¹ Sorumlu Yazar, Corresponding Author: Dilara İNCE, Erciyes Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, Kayseri / Türkiye, dilaraince158@gmail.com, Geliş Tarihi / Received: 11.06.2023, Kabul Tarihi / Accepted: 19.02.2024, Makalenin Türü: Type of Article: (Araştırma - Uygulama; Research - Application) Çıkar Çatışması, Yok - Conflict of Interest, None, Conflict of Interest, None, Etik Kurul Raporu veya Kurum İzin Bilgisi Ethical Board Report or Institutional Approval, Evet / Yes "Erciyes Üniversitesi, Sosyal ve Beşeri Bilimler Etik Kurulu Başvuru No:69 Tarih:08.02.2023" "Bu çalışma Araştırma ve Yayın Etiğine uygun olarak hazırlanmıştır. / This study has been prepared in accordance with Research and Publication Ethics."

GİRİŞ

Günümüzde dijital teknolojilerin hızla gelişmesi, özellikle genç nesil arasında dijital oyunların popüleritesini artırmıştır. Dijital oyunlar, eğlence ve rekreatif aktiviteler olarak başladıkları yolculuklarını, birçok birey için bir yaşam tarzı haline getirmiş ve böylece dijital oyun bağımlılığı olarak adlandırılan bir sorunu doğurmuştur. Bu bağlamda, dijital oyun bağımlılığının ve ruhsal zekâ düzeyinin, özellikle üniversite düzeyindeki genç yetişkinler arasındaki ilişkisi giderek artan bir ilgi odağı haline gelmiştir (Akgül & Çelik 2018).

Dijital oyun bağımlılığı, bir bireyin dijital oyunlara aşırı derecede zaman ayırması ve bu aktiviteden kaynaklanan sorumluluklarını veya diğer önemli yaşam alanlarını ihmal etmesi olarak tanımlanır (Kuss & Griffiths, 2012). Bu bağımlılık türü, sosyal, akademik ve duygusal sorunlara yol açabilir ve bireylerin yaşam kalitesini olumsuz etkileyebilir (Pontes vd., 2015).

Ruhsal zekâ kavramını ilk olarak ortaya çıkaran araştırmacılar Zohar ve Marshall olmuştur. Ruhsal zekâ, insanın yaratıcılığını, kuralları esnetme yeteneğini, ahlaki duygularını harekete geçirme kapasitesini, katı kuralları anlayış ve merhametle esnetebilme becerisini, anlayış ve merhametin sınırlarını belirleme yeteneğini ve olayları farklı perspektiflerden değerlendirme yeteneğini geliştirir. Ruhsal zekâyı diğer zeka türlerinden ayıran temel fark, bilgiyi ve duyguları eylemlere dönüştürme yeteneğidir (Zohar & Marshall, 2004).

Bu bağlamda, Üniversite öğrencileri, akademik ve kişisel gelişimlerinin kritik dönemlerini deneyimledikleri için, dijital oyun bağımlılığı ile ruhsal zeka düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi büyük önem taşımaktadır. Bu konu, eğitimciler ve psikologlar için kritik bir araştırma alanı olup, genç yetişkinlerin sağlığı ve refahı üzerinde doğrudan etkili olabilmektedir. Özellikle dijital oyun bağımlılığının, gençlerin duygusal becerileri ve genel ruh sağlığı üzerindeki etkilerinin anlaşılması, bu yaş grubunun ihtiyaçlarına daha iyi yanıt verebilmek adına kritik bir adımdır. Bu bağlamda yapılan araştırmalar, gençlerin ruhsal denge, problem çözme kabiliyetleri ve ilişkisel becerilerini etkileyen faktörleri açıklamaya yönelik önemli ipuçları sunabilir. Dijital oyun bağımlılığı ile ruhsal zeka arasındaki bağlantının kavranması, genç yetişkinlerin dijital oyun kullanımıyla ilgili bilinçli kararlar almalarında ve dengeli bir yaşam tarzı sürdürmelerinde yardımcı olabilir. Bu nedenle, bu ilişkinin derinlemesine anlaşılması, gençlerin sağlıklı bir dijital deneyim yaşamaları ve ruhsal açıdan dengeli bir yaşam sürmeleri için kilit bir öneme sahiptir.

AMAÇ

Bu çalışma, Erciyes Üniversitesi rekreasyon bölümü öğrencileri arasında dijital oyun bağımlılığı ile ruhsal zeka düzeyleri arasındaki ilişkiyi incelemeyi amaçlamaktadır. Araştırmanın sonuçları, üniversite öğrencilerinin dijital oyun bağımlılığına karşı duyarlılıklarını ve ruhsal zeka düzeylerini anlamamıza yardımcı olacak ve ilgili müdahale ve rehberlik

programlarının geliştirilmesine katkı sağlayabilecektir.

YÖNTEM

ARAŞTIRMANIN MODELİ

Araştırma, spor bilimleri fakültesinde öğrenim gören rekreasyon bölümü öğrencilerinin dijital oyun bağımlılığı düzeyleri ve ruhsal zeka özellikleri düzeyleri arasındaki ilişkiyi belirlemek için betimsel bir tarama (anket) yöntemi ve ilişkiisel tarama modeli uygulanarak gerçekleştirilmiştir. Çalışma grubunu 72 erkek ve 84 kız öğrenci olmak üzere toplam 156 rekreasyon bölümü öğrencisi oluşturmaktadır. Betimsel tarama araştırma problemini daha açık bir şekilde ifade edebilmek için kullanılan zihnimizde önceden mevcut olan kavram ve kategorilerle tasvir etmektir. Betimleme düşük bir açıklama biçimi olsa da genelde gözlemcinin disiplini veya başlangıç noktasını belirleyici kılan önemli bir açıklayıcı değerdir (Lewins, 2011). İlişkiisel tarama modeli, araştırmacıların iki veya daha fazla değişken arasındaki ilişkinin varlığını ve/veya derecesini belirlemeyi amaçlayan bir araştırma modelidir (Karasar, 2018).

Veri Toplama Araçları

Kişisel Bilgi Formu

Araştırmada oluşturulan kişisel bilgi formu, katılımcıların demografik özelliklerini belirlemek amacıyla kullanılmıştır. Kişisel bilgi formunda, katılımcılara "cinsiyet", "yaş", "sınıf" ve "genel ağırlıklı not ortalaması" gibi değişkenleri içeren sorular yöneltilmiştir. Bu

sorular, katılımcıların demografik profillerini ve akademik performanslarını analiz etmek için kullanılmıştır.

Dijital Oyun Bağımlılığı Ölçeği

Hazar ve Hazar (2019) tarafından Türkçe'ye uyarlanan Dijital Oyun Bağımlılığı Ölçeği, üniversite öğrencilerinin dijital oyun bağımlılığını değerlendirmeyi amaçlayan bir ölçektir. Ölçeğin çalışması 295 spor bilimleri fakültesinde öğrenim gören öğrenci üzerinde gerçekleştirilmiştir. Ölçek, tek boyutlu olan ve 21 sorudan oluşan bir yapıya sahiptir. Ölçeğin uygulandığı kişiler, sorulara 1 ile 5 arasında puan vererek yanıt vermektedirler (1=kesinlikle katılmıyorum, 2=katılmıyorum, 3=kararsızım, 4=katılıyorum, 5=kesinlikle katılıyorum). Ölçeğin yapı geçerliliği için açımlayıcı ve doğrulayıcı faktör analizleri uygulanmıştır. Verilerin faktör analizine uygunluğunu belirlemek için Kaiser Mayer-Olkin (KMO) katsayısı ve Bartlett Küresellik Testi kullanılmıştır. Ölçeğin alt boyut öz değerleri ve açıkladığı varyans oranları incelendiğinde; 1. Alt boyutun öz değeri 9.597 olup açıkladığı varyansın %45.701 olduğu, 2. Alt faktörün öz değeri 1.638 ve açıkladığı varyansın %7.799 olduğu, 3. Alt faktörün öz değeri 1.285 ve açıkladığı varyansın %6.118 olduğu, toplamda ise açıklanan varyansın %59.61 olduğu görülmüştür. Alt boyutlar arasındaki korelasyon değerleri ise 0.58 ile 0.75 arasında değişmektedir. Faktörlerin Cronbach alpha değerleri incelendiğinde; 1. Alt boyut için 0.93, 2. Alt boyut için 0.88, 3. Alt boyut için 0.75 ve toplam ölçek için 0.92 olduğu belirlenmiştir. Bu sonuçlar, ölçeğin

güvenilirliğini ve iç tutarlılığını sağladığını göstermektedir.

Ruhsal Zeka Özellikleri Ölçeği

Ruhsal zeka özellikleri ölçeği Karadeniz ve Aydın (2016) tarafından geçerlilik ve güvenilirlik çalışması yapılmıştır. Ölçek üniversite öğrencilerinde ruhsal zeka özelliklerini ölçmeyi amaçlamaktadır. Ölçeğin çalışması spor bilimleri fakültesinde öğrenim gören 1277 öğrencinin katılımıyla gerçekleştirilmiştir. Ölçeğin açıklayıcı ve yapısal özellikleri incelenerek yapılan analizler sonucunda, ölçeğin toplam varyansın %47,78'ini açıklayan 5 faktörlü bir yapıya sahip olduğu belirlenmiştir. Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) katsayısı 0,927 olarak hesaplanmış ve Barlett Testi anlamlılık değeri 0,000 bulunmuştur. Ölçeğin Cronbach Alpha güvenirlik katsayısı ise 0,910 olarak tespit edilmiştir. Kararlılık özelliğini değerlendirmek için yapılan test-tekrar-test yöntemi sonucunda, ölçeğin kararlılığını gösteren iki uygulama arasındaki korelasyon değeri 0,85 olarak bulunmuştur. Ölçeğin beş faktörlü yapısının doğruluğunu doğrulamak için yapılan doğrulayıcı faktör analizinde, Ki-kare (χ^2) değeri 836,68, serbestlik derecesi (sd) değeri 289 ve p değeri 0,00 olarak

hesaplanmıştır, bu da anlamlı olduğunu göstermektedir. Uyum indeksi değerleri ise RMSEA= 0,051, SRMR= 0,050, NFI= 0,94, CFI= 0,96, GFI= 0,92, AGFI= 0,90 olarak bulunmuştur. Bu sonuçlar, ölçeğin yapısal doğruluğuna ve uyumunun iyi olduğuna işaret etmektedir.

Verilerin Analizi

Araştırmada “Kişisel Bilgi Formu”, “Dijital Oyun Bağımlılığı Ölçeği” ve “Ruhsal Zeka Özellikleri Ölçeği’nden” elde edilen verilerin analizleri SPSS 26.0 paket programı ile yapılmıştır. Yapılan analizlerde yüzde, aritmetik ortalama, frekans kullanılmıştır. Verilerin parametrik testlerin ön şartlarını sağlayıp sağlamadığına basıklık ve çarpıklık değerleri, Kolmogorov-Smirnov ve Shapiro-Wilk testleri ve Levene (varyansların eşitliği) testi sonuçları incelenerek karar verilmiştir. Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA), Bağımsız Gruplar T Testi ve Pearson Korelasyon Testi kullanılmıştır. Araştırmada elde edilen değerlerin aralığı (-2,0) ile (+2,0) olduğundan, parametrik testlerin uygulanabilirliği konusunda bir karara varılmıştır. Bu aralık içerisindeki verilerin parametrik testlerle analiz edilebileceği belirlenmiştir.

BULGULAR

Tablo 1. Katılımcıların Tanımlayıcı Özellikleri

Değişken	Grup	n	%
Cinsiyet	Erkek	72	46,2
	Kadın	84	53,8
Yaş	18 - 20	53	34,0
	21 - 23	93	59,6
	24 - 26	4	2,6
	27 ve üstü	6	3,8
	1. Sınıf	42	26,9
Sınıf	2. Sınıf	33	21,2
	3. Sınıf	63	40,4
	4. Sınıf	18	11,5

	2.00 - 2.49	48	30,8
Genel Ağırlıklı	2.50 - 2.99	90	57,7
Not Ortalaması	3.00 - 3.49	15	9,6
	3.50 - 4.00	3	1,9

Tablo 1 incelendiğinde katılımcıların %46,2'si (72 kişi) erkek, %53,8'ini (84 kişi) kadınların oluşturduğu görülmektedir. Yaş değişkeni incelendiğinde 18 – 20 yaş arası katılımcıların oranı %34,0 (53 kişi), 21 – 23 yaş arası katılımcıların oranı %59,6 (93 kişi), 24 – 26 yaş arası katılımcıların oranı %2,6 (4 kişi) ve 27 ve üstü katılımcıların oranı %3,8 (6 kişi) olduğu görülmektedir. Sınıf değişkeni incelendiğinde 1. sınıfa giden katılımcıların oranı %26,9 (42 kişi), 2. sınıfa giden

katılımcıların oranı %21,2 (33 kişi), 3. sınıfa giden katılımcıların oranı %40,4 (63 kişi) ve 4. sınıfa giden katılımcıların oranı %11,5 (18 kişi) olarak tespit edilmiştir. Genel ağırlıklı not ortalaması değişkeni incelendiğinde 2.00 – 2.49 arası olan katılımcıların oranı %30,8 (48 kişi), 2.50 – 2.99 arası olan katılımcıların oranı %57,7 (90 kişi), 3.00 – 3.99 arası olan katılımcıların oranı %9,6 (15 kişi) ve 3.50 – 4.00 arası olan katılımcıların oranı %1,9 (3 kişi) olarak tespit edilmiştir.

Tablo 2. Basıklık ve Çarpıklık Değerleri

Alt boyut	Min	Max	X±SS	Basıklık	Çarpıklık
Aşırı Odaklanma ve Erteleme	9,00	38,00	19,20±8,31	-,556	,561
Yoksunluk ve Arayış	6,00	30,00	12,94±5,29	,643	,832
Duygu Değişimi ve Dalma	4,00	18,00	10,18±3,47	-,421	,078
Hayatın Ruhsal/Manevi Boyutunu Anlama Yeteneği	8,00	40,00	26,60±6,13	,614	-,635
Metafizik Farkındalık	8,00	30,00	20,12±4,39	,993	-,135
Yüksek Bilinç ve Farkındalık Durumlarına Girme	7,00	25,00	16,69±3,74	,205	,292
Farkındalık	9,00	20,00	14,58±2,29	-,241	,251
Kişisel Anlam Üretimi	3,00	15,00	9,07±2,19	1,335	-,151

İlgili literatürde, değişkenlerin basıklık (kurtosis) ve çarpıklık (skewness) değerlerinin +2.0 ile -2.0 arasında olması normal dağılımı gösterdiği kabul

edilmektedir (George ve Mallery, 2010). Yapılan araştırmada da değişkenlerin normal dağılım göstermiştir. Verilerin analizlerinde parametrik yöntemler kullanılmıştır.

Tablo 3. Kullanılan Ölçeklere İlişkin Normallik Testi Değerleri

Alt boyut	Kolmogorov-Smirnov ^a			Shapiro-Wilk		
	Statistic	Df	Sig.	Statistic	Df	Sig.
Aşırı Odaklanma ve Erteleme	,114	156	,000	,922	156	,000
Yoksunluk ve Arayış	,149	156	,000	,929	156	,000
Duygu Değişimi ve Dalma	,088	156	,005	,971	156	,002
Hayatın Ruhsal/Manevi Boyutunu Anlama Yeteneği	,094	156	,002	,959	156	,000
Metafizik Farkındalık	,117	156	,000	,949	156	,000
Yüksek Bilinç ve Farkındalık Durumlarına Girme	,149	156	,000	,962	156	,000
Farkındalık	,113	156	,000	,971	156	,002
Kişisel Anlam Üretimi	,198	156	,000	,922	156	,000

Tablo 3. İncelendiğinde ölçeklere ait Veriler normal bir dağılım Kolmogorov-Smirnov ve Shapiro-Wilk sergilememektedir. değerlerinin anlamlı olduğu görülmektedir.

Tablo 4. Katılımcıların Dijital Oyun Bağımlılığı ve Ruhsal Zekâ Düzeyleri Puanlarının Cinsiyet Değişkenine Göre Karşılaştırılması

Alt Boyut	Grup	n	X±SS	t	p
Aşırı Odaklanma ve Erteleme	Erkek	72	21,19±9,60	2,828	,005*
	Kadın	84	17,50±6,63		
Yoksunluk ve Arayış	Erkek	72	13,74±5,82	1,719	,088
	Kadın	84	12,26±4,74		
Duygu Değişimi ve Dalma	Erkek	72	11,26±3,81	3,736	,000**
	Kadın	84	9,26±2,88		
Hayatın Ruhsal/Manevi Boyutunu Anlama Yeteneği	Erkek	72	28,13±6,28	2,927	,004*
	Kadın	84	25,31±5,73		
Metafizik Farkındalık	Erkek	72	20,81±4,91	1,775	,078
	Kadın	84	19,54±3,83		
Yüksek Bilinç ve Farkındalık Durumlarına Girme	Erkek	72	17,68±3,48	3,113	,002*
	Kadın	84	15,86±3,78		
Farkındalık	Erkek	72	14,75±2,35	,835	,405
	Kadın	84	14,44±2,26		
Kişisel Anlam Üretimi	Erkek	72	9,18±2,78	,522	,602
	Kadın	84	8,99±1,53		

p<0.05* p<0.001**

Tablo 4. İncelendiğinde katılımcıların aşırı odaklanma ve erteleme alt boyut puanlarında anlamlı farklılık tespit edilmiştir. (t=2,828; p=,005). Duygu değişimi ve dalma alt boyut puanlarında anlamlı farklılık tespit edilmiştir (t= 3,736; p=,000). Hayatın ruhsal/manevi boyutunu anlama yeteneği alt boyut puanlarında anlamlı farklılık tespit edilmiştir (t=2,927; p=,004). Yüksek bilinç ve farkındalık durumlarına girme alt boyut puanlarında anlamlı farklılık tespit edilmiştir (t=3,113; p=,002). Ancak

yoksunluk ve arayış alt boyut puanları incelendiğine anlamlı farklılık tespit edilmemiştir (t=1,719; p=,088). Metafizik farkındalık alt boyutu puanları incelendiğinde anlamlı farklılık tespit edilmemiştir (t=1,775; p=,078). Farkındalık alt boyutu puanları incelendiğinde anlamlı farklılık tespit edilmemiştir (t= 0,835; p=,405). Kişisel anlam üretimi alt boyut puanları incelendiğinde anlamlı farklılık tespit edilmemiştir (t=0,522; p=,602).

Tablo 5. Katılımcıların Dijital Oyun Bağımlılığı ve Ruhsal Zeka Düzeyleri Puanlarının Yaş Değişkenine Göre Karşılaştırılması

Alt Boyut	Yaş	n	x±ss	F	p	Fark
Aşırı Odaklanma ve Erteleme	18 - 20 ^a	53	17,77±7,80	12,90	,000**	d>b
	21 - 23 ^b	93	19,00±7,58			
	24 - 26 ^c	4	15,50±5,20			
	27 ve üstü ^d	6	37,50±0,55			
Yoksunluk ve Arayış	18 - 20 ^a	53	12,85±5,62	5,29	,002*	d>a
	21 - 23 ^b	93	12,68±4,99			
	24 - 26 ^c	4	9,00±1,15			
	27 ve üstü ^d	6	20,50±0,55			

	d					
Duygu Değişimi ve Dalma	18 - 20 ^a	53	9,53±3,52			
	21 - 23 ^b	93	10,29±3,50			d>c
	24 - 26 ^c	4	11,50±0,58	2,76	,044*	d>b
	27 ve üstü ^d	6	13,50±0,55			d>a
Hayatın Ruhsal/Manevi Boyutunu Anlama Yeteneği	18 - 20 ^a	53	24,49±6,70			
	21 - 23 ^b	93	27,30±4,99			d>b
	24 - 26 ^c	4	24,50±9,81	8,39	,000**	d>c
	27 ve üstü ^d	6	36,00±4,38			d>a
Metafizik Farkındalık	18 - 20 ^a	53	18,96±4,30			
	21 - 23 ^b	93	20,28±3,79			d>c
	24 - 26 ^c	4	21,50±9,81	7,04	,000**	d>b
	27 ve üstü ^d	6	27,00±3,29			d>a
Yüksek Bilinç ve Farkındalık Durumlarına Girme	18 - 20 ^a	53	14,34±3,51			
	21 - 23 ^b	93	17,66±3,10			d>c
	24 - 26 ^c	4	18,50±4,04	16,36	,000**	d>b
	27 ve üstü ^d	6	21,50±3,83			d>a
Farkındalık	18 - 20 ^a	53	14,32±2,41			
	21 - 23 ^b	93	14,53±2,03			d>c
	24 - 26 ^c	4	16,25±3,20	2,67	,049*	d>b
	27 ve üstü ^d	6	16,67±3,67			d>a
Kişisel Anlam Üretimi	18 - 20 ^a	53	9,04±2,02			
	21 - 23 ^b	93	9,20±2,20			
	24 - 26 ^c	4	9,00±0,00	1,14	,332	
	27 ve üstü ^d	6	7,50±3,83			

p<0.05* p<0.001**

Tablo 5. İncelendiğinde aşırı odaklanma ve erteleme alt boyut puanlarında anlamlı farklılık tespit edilmiştir (F=12,90; p=,000). Yoksunluk ve arayış alt boyut puanlarında anlamlı farklılık tespit edilmiştir (F=5,29; p=,002). Duygu değişimi ve dalma alt boyut puanlarında anlamlı farklılık tespit edilmiştir (F=2,76; p=,044). Hayatın Ruhsal/Manevi Boyutunu Anlama Yeteneği alt boyut puanlarında anlamlı farklılık tespit edilmiştir

(F=8,39; p=,000). Metafizik Farkındalık alt boyut puanlarında anlamlı farklılık tespit edilmiştir (F=7,04; p=,000). Yüksek Bilinç ve Farkındalık Durumlarına Girme alt boyut puanlarında anlamlı farklılık tespit edilmiştir (F=16,36; p=,000). Farkındalık alt boyut puanlarında anlamlı farklılık tespit edilmiştir (F=2,67; p=,049). Kişisel Anlam Üretimi alt boyut puanları incelendiğinde anlamlı farklılık tespit edilmemiştir (F=1,14; p=,332).

Tablo 6. Katılımcıların Dijital Oyun Bağımlılığı ve Ruhsal Zeka Düzeyleri Puanlarının Sınıf Değişkenine Göre Karşılaştırılması

Alt Boyut	Sınıf	n	X±SS	F	p	Fark
Aşırı Odaklanma ve Erteleme	1. Sınıf ^a	42	20,71±7,85			
	2. Sınıf ^b	33	18,45±8,12			d>a
	3. Sınıf ^c	63	16,94±7,59	5,46	,001*	d>b
	4. Sınıf ^d	18	25,00±9,28			d>c

Yoksunluk ve Arayış	1. Sınıf ^a	42	12,85±4,68	2,35	,075	
	2. Sınıf ^b	33	13,03±3,71			
	3. Sınıf ^c	63	12,13±5,44			
	4. Sınıf ^d	18	15,83±7,62			
Duygu Değişimi ve Dalma	1. Sınıf ^a	42	8,93±3,14	9,08	,000**	d>b d>c d>a
	2. Sınıf ^b	33	11,03±2,52			
	3. Sınıf ^c	63	9,68±3,70			
	4. Sınıf ^d	18	13,33±2,77			
Hayatın Ruhsal/Manevi Boyutunu Anlama Yeteneği	1. Sınıf ^a	42	25,55±4,80	1,12	,340	
	2. Sınıf ^b	33	27,55±4,51			
	3. Sınıf ^c	63	27,19±5,83			
	4. Sınıf ^d	18	25,33±10,87			
Metafizik Farkındalık	1. Sınıf ^a	42	19,05±2,51	3,88	,010*	b>c b>a b>d
	2. Sınıf ^b	33	21,46±3,75			
	3. Sınıf ^c	63	20,75±4,22			
	4. Sınıf ^d	18	18,00±7,54			
Yüksek Bilinç ve Farkındalık Durumlarına Girme	1. Sınıf ^a	42	15,12±3,34	3,68	,014*	c>d c>b c>a
	2. Sınıf ^b	33	17,03±3,14			
	3. Sınıf ^c	63	17,44±3,04			
	4. Sınıf ^d	18	17,17±6,35			
Farkındalık	1. Sınıf ^a	42	13,93±2,26	1,91	,130	
	2. Sınıf ^b	33	15,03±2,17			
	3. Sınıf ^c	63	14,63±2,10			
	4. Sınıf ^d	18	15,11±3,05			
Kişisel Anlam Üretimi	1. Sınıf ^a	42	9,50±1,19	1,00	,394	
	2. Sınıf ^b	33	8,91±2,08			
	3. Sınıf ^c	63	9,05±2,61			
	4. Sınıf ^d	18	8,50±2,57			

p<0.05* p<0.001**

Tablo 6. İncelendiğinde Aşırı Odaklanma ve Erteleme alt boyut puanlarında anlamlı farklılık tespit edilmiştir (F=5,46; p=,001). Yoksunluk ve Arayış alt boyut puanlarında anlamlı farklılık tespit edilmiştir (F=3,35; p=,075). Duygu Değişimi ve Dalma alt boyut puanlarında anlamlı farklılık tespit edilmiştir (F=9,08; p=,000). Metafizik farkındalık alt

boyut puanlarında anlamlı farklılık tespit edilmiştir (F=3,88; p=,010). Yüksek Bilinç ve Farkındalık Durumlarına Girme alt boyut puanlarında anlamlı farklılık tespit edilmiştir (F=3,68; p=,014). Hayatın Ruhsal/Manevi Boyutunu Anlama Yeteneği, Farkındalık ve Kişisel Anlam Üretimi alt boyut puanlarında anlamlı farklılık tespit edilmemiştir (p>0.05).

Tablo 7. Katılımcıların Dijital Oyun Bağımlılığı ve Ruhsal Zeka Düzeyleri Puanlarının Genel ağırlıklı not ortalaması Değişkenine Göre Karşılaştırılması

Alt Boyut	Gano	n	X±SS	F	p	Fark
Aşırı Odaklanma ve Erteleme	2.00 - 2.49 ^a	48	19,43±6,91	4,88	,003*	d>c d>a d>b
	2.50 - 2.99 ^b	90	17,97±8,36			
	3.00 - 3.49 ^c	15	23,13±9,67			
	3.50 - 4.00 ^d	3	33,00±0,00			
Yoksunluk ve Arayış	2.00 - 2.49 ^a	48	12,75±3,82	2,64	,051	
	2.50 - 2.99 ^b	90	12,51±5,92			
	3.00 - 3.49 ^c	15	14,73±4,83			
	3.50 - 4.00 ^d	3	20,00±0,00			

Duygu Değişimi ve Dalma	2.00 - 2.49 ^a	48	10,38±2,55	2,65	,051	
	2.50 - 2.99 ^b	90	9,80±3,84			
	3.00 - 3.49 ^c	15	10,93±3,37			
	3.50 - 4.00 ^d	3	15,00±0,00			
Hayatın Ruhsal/Manevi Boyutunu Anlama Yeteneği	2.00 - 2.49 ^a	48	25,17±4,64	2,36	,074	
	2.50 - 2.99 ^b	90	26,87±6,45			
	3.00 - 3.49 ^c	15	29,80±7,84			
	3.50 - 4.00 ^d	3	26,00±0,00			
Metafizik Farkındalık	2.00 - 2.49 ^a	48	19,73±3,06	1,74	,160	
	2.50 - 2.99 ^b	90	20,03±4,91			
	3.00 - 3.49 ^c	15	22,40±4,66			
	3.50 - 4.00 ^d	3	18,00±0,00			
Yüksek Bilinç ve Farkındalık Durumlarına Girme	2.00 - 2.49 ^a	48	15,23±2,78	4,73	,003*	c>b c>a c>d
	2.50 - 2.99 ^b	90	17,24±3,96			
	3.00 - 3.49 ^c	15	18,47±4,09			
	3.50 - 4.00 ^d	3	15,00±0,00			
Farkındalık	2.00 - 2.49 ^a	48	14,35±1,59	1,61	,187	
	2.50 - 2.99 ^b	90	14,62±2,49			
	3.00 - 3.49 ^c	15	15,47±2,97			
	3.50 - 4.00 ^d	3	12,67±0,58			
Kişisel Anlam Üretimi	2.00 - 2.49 ^a	48	9,13±1,85	0,03	,991	
	2.50 - 2.99 ^b	90	9,03±2,24			
	3.00 - 3.49 ^c	15	9,20±3,17			
	3.50 - 4.00 ^d	3	9,00±0,00			

p<0.05* p<0.001**

Tablo 7. İncelendiğinde Aşırı Odaklanma ve Erteleme alt boyutu puanlarında anlamlı farklılık tespit edilmiştir (F=4,88; p=0,003). Yoksunluk ve Arayış alt boyut puanlarında anlamlı farklılık tespit edilmemiştir (F=2,64; p=0,051). Duygu Değişimi ve Dalma alt boyut puanlarında anlamlı farklılık tespit edilmemiştir (F=2,65; p=0,051). Hayatın Ruhsal/Manevi Boyutunu Anlama Yeteneği alt boyut puanlarında anlamlı farklılık tespit edilmemiştir (F=2,36; p=0,074). Metafizik

Farkındalık alt boyut puanlarında anlamlı farklılık tespit edilmemiştir (p>0.05). Yüksek Bilinç ve Farkındalık Durumlarına Girme alt boyut puanlarında anlamlı farklılık tespit edilmiştir (F=4,73; p=0,003). Farkındalık alt boyut puanlarında anlamlı farklılık tespit edilmemiştir (F=1,61; p=0,187). Kişisel Anlam Üretimi alt boyut puanlarında anlamlı farklılık tespit edilmemiştir (F=0,03; p=0,991).

Tablo 8. Ruhsal Zekâ ve Dijital Oyun Bağımlılığı Ölçeği Arasındaki İlişki

Ölçekle	Ölçek Alt	Korelasyo	1	2	3	4	5	6	7	8
Dijital Oyun Bağımlılığı	Boyut Aşırı Odaklanma ve Erteleme¹	n	156							
	Yoksunluk ve Arayış²	r	,811*	1						
	Duygu Değişimi ve Dalma³	p	,000							
		N	156	156						
		r	,700*	,826**	1					
		p	,000	,000						

Ruhsal Zekâ		N	156	156	156					
	Hayatın	r	,192*	,123	,066	1				
	Ruhsal/Manevi	p	,016	,125	,410					
	i Boyutunu		156	156	156	156				
	Anlama	N								
	Yeteneği⁴									
	Metafizik	r	,171*	,179*	,130	,725*	1			
	Farkındalık⁵					*				
		p	,032	,025	,106	,000				
		N	156	156	156	156	156			
	Yüksek Bilinç	r	,142	,108	,068	,606*	,645*	1		
	ve Farkındalık					*	*			
	Durumlarına	p	,076	,182	,401	,000	,000			
	Girme⁶	N	156	156	156	156	156	156		
Farkındalık⁷	r	,098	,194*	,101	,495*	,661*	,543*	1		
					*	*	*			
	p	,225	,015	,210	,000	,000	,000			
	N	156	156	156	156	156	156	156		
Kişisel Anlam	r	,172*	,224*	,226*	,291*	,352*	,177*	,192	1	
Üretimi⁸			*	*	*	*	*	*		
	p	,032	,005	,005	,000	,000	,027	,017		
	N	156	156	156	156	156	156	156	15	
									6	

Tablo 8. İncelendiğinde katılımcıların dijital oyun bağımlılığı ölçeğinden almış oldukları puanların alt boyutlarına göre ilişkisinde Yoksunluk ve Arayış ile Aşırı Odaklanma ve Erteleme ($r=,811$, $p=,000$) arasında yüksek düzeyde pozitif yönde, Duygu Değişimi ve Dalma ile Aşırı Odaklanma ve Erteleme ($r=,700$, $p=,000$) ile Duygu Değişimi ve Dalma ve Aşırı Odaklanma ve Erteleme ($r=,826$, $p=,000$) arasında yüksek düzeyde pozitif yönde, Hayatın Ruhsal/Manevi Boyutunu Anlama Yeteneği ile Aşırı Odaklanma ve Erteleme ($r=,192$, $p=,016$) arasında düşük düzeyde pozitif yönde , Metafizik Farkındalık ile Aşırı Odaklanma ve Erteleme ($r=,171$, $p=,032$) düşük düzeyde pozitif yönde, Metafizik Farkındalık ile Yoksunluk ve Arayış ($r=,179$ $p=,025$) düşük düzeyde pozitif yönde, Metafizik Farkındalık ile Hayatın Ruhsal/Manevi Boyutunu Anlama Yeteneği ($r=,725$, $p=,000$) arasında yüksek

düzeyde pozitif yönde, Yüksek Bilinç ve Farkındalık Durumlarına Girme ile Hayatın Ruhsal/Manevi Boyutunu Anlama Yeteneği ($r=,606$, $p=,000$) arasında yüksek düzeyde pozitif yönde, Yüksek Bilinç ve Farkındalık Durumlarına Girme ile Metafizik Farkındalık ($r=,645$, $p=,000$) arasında yüksek düzeyde pozitif yönde, Farkındalık ile Yoksunluk ve Arayış ($r=,194$, $p=,015$) arasında düşük düzeyde pozitif yönde, Farkındalık ile Hayatın Ruhsal/Manevi Boyutunu Anlama Yeteneği ($r=,495$, $p=,000$) arasında orta düzeyde pozitif yönde , Farkındalık ile Metafizik Farkındalık ($r=,661$, $p=,000$) arasında yüksek düzeyde pozitif yönde , Farkındalık ile Yüksek Bilinç ve Farkındalık Durumlarına Girme($r=,543$ $p=,000$) arasında orta düzeyde pozitif yönde, Kişisel Anlam Üretimi ile Aşırı Odaklanma ve Erteleme ($r=,172$, $p=,032$) arasında düşük düzeyde pozitif yönde, Kişisel Anlam Üretimi ile

Yoksunluk ve Arayış ($r=,224$ $p=,005$) arasında düşük düzeyde pozitif yönde, Kişisel Anlam Üretimi ile Duygu Değişimi ve Dalma ($r=,226$, $p=,005$) arasında düşük düzeyde pozitif yönde, Kişisel Anlam Üretimi ile Hayatın Ruhsal/Manevi Boyutunu Anlama Yeteneği ($r=,291$ $p=,000$) arasında düşük düzeyde pozitif yönde, Kişisel Anlam Üretimi ile Metafizik Farkındalık ($r=,352$, $p=,000$) arasında orta düzeyde pozitif yönde, Kişisel Anlam Üretimi ile Yüksek Bilinç ve Farkındalık Durumlarına Girme ($r=,177$, $p=,027$) arasında düşük düzeyde pozitif yönde, Kişisel Anlam Üretimi ile Farkındalık ($r=,192$, $p=,017$)) arasında düşük düzeyde pozitif yönde anlamlı ilişki tespit edilirken diğer alt boyutlarda anlamlı ilişki tespit edilmemiştir.

TARTIŞMA

Çalışmanın sonuçlarına göre, Erciyes Üniversitesi Rekreasyon Bölümü öğrencileri arasında dijital oyun bağımlılığı düzeyleri ile ruhsal zekâ düzeyleri arasında düşük düzeyde anlamlı bir ilişki tespit edilmiştir. Bu ilişkinin analizinde cinsiyet, yaş, sınıf ve genel ağırlıklı not ortalaması gibi değişkenlerin puanları karşılaştırılmıştır. Buradan elde edilen bulgular, dijital oyun bağımlılığı ve ruhsal zekâ düzeyleri arasındaki ilişkinin, çalışmaya katılan öğrenciler arasında görece zayıf bir ilişki olduğunu göstermektedir.

Katılımcıların cinsiyet değişkenine göre puanları incelendiğinde aşırı odaklanma ve erteleme, duygu değişimi ve dalma, hayatın ruhsal/manevi boyutunu anlama yeteneği ve yüksek bilinç ve farkındalık durumlarına girme alt boyutlarında anlamlı farklılık tespit

edilmiştir. Yoksunluk ve arayış, metafizik farkındalık, farkındalık ve kişisel anlam üretimi alt boyutlarında anlamlı farklılık tespit edilmemiştir.

Bu sonuç, dijital oyun bağımlılığının bireylerin ruhsal zeka becerilerini olumsuz etkileyebileceğini göstermektedir. Ruhsal zeka, bireyin kendi duygularını ve başkalarının duygularını yönetme, anlama ve ifade etme yeteneği olarak tanımlanmaktadır (Özdemir & Özdemir, 2010). Bu bağlamda, dijital oyun bağımlılığına sahip olan bireylerin, ruhsal zeka becerilerini düşük seviyede sergileyebileceği çıkarımı yapılabilir. Dijital oyun bağımlılığı ise, bireyin dijital oyun oynamaya aşırı derecede zaman ve enerji harcama, diğer yaşam alanlarından uzaklaşma, oyun oynamayı kontrol edememe ve oyun oynamama durumunda yoksunluk belirtileri gösterme şeklinde ortaya çıkan bir davranış bozukluğudur (Soyöz Semerci, 2020). Bu tanımlardan yola çıkarak, dijital oyun bağımlılığının bireyin ruhsal farkındalığını, empati kurma becerisini, ruhsal düzenleme kapasitesini ve sosyal ilişkilerini zayıflattığı söylenebilir.

İlgili literatür çalışmaları incelendiğinde Vardar (2022) yaptığı çalışmada, erkek öğrencilerin dijital oyun bağımlılığı düzeylerinin kız öğrencilerden anlamlı şekilde daha yüksek olduğunu bulmuştur. Aynı şekilde, Soyöz Semerci (2020) de lise öğrencilerinde cinsiyetin dijital oyun bağımlılığını anlamlı şekilde yordadığını ortaya koymuştur. Bununla birlikte, Özdemir (2019) yaptığı çalışmada, cinsiyetin dijital oyun bağımlılığı üzerinde anlamlı bir etkisi

olmadığını saptamıştır. Koçak ve arkadaşları (2016) yaptıkları araştırmada, üniversite öğrencilerinin dijital oyun bağımlılığı düzeylerinin cinsiyete göre anlamlı bir farklılık göstermediğini bulmuşlardır. Aynı şekilde, Yıldız ve arkadaşları (2018) da lise öğrencilerinin dijital oyun bağımlılığı düzeylerinin cinsiyete göre anlamlı bir farklılık göstermediğini rapor etmişlerdir. Bu farklılıkların nedeni olarak, çalışmalarda kullanılan örneklem gruplarının farklı yaş gruplarına ve eğitim seviyelerine sahip olması, dijital oyun bağımlılığını ölçmek için farklı ölçekler kullanılması ve dijital oyun türlerinin çeşitliliği gösterilebilir.

Ruhsal zeka düzeyleri açısından ise, literatürde cinsiyet değişkeninin etkisi konusunda daha net bir sonuca ulaşamamıştır. Güneş ve arkadaşları (2012) yaptıkları araştırmada, üniversite öğrencilerinin ruhsal zeka düzeylerinin cinsiyete göre anlamlı bir farklılık göstermediğini bulmuşlardır. Benzer şekilde, Özdemir ve arkadaşları da (2011) lise öğrencilerinin ruhsal zeka düzeylerinin cinsiyete göre anlamlı bir farklılık göstermediğini rapor etmişlerdir. Çavuşoğlu (2019) öğretmen adaylarının ruhsal zeka düzeyleri arasında cinsiyet açısından anlamlı bir fark olmadığını belirlemiştir. Yıldız (2021) kız öğrencilerin ruhsal zeka düzeylerinin erkek öğrencilerden anlamlı olarak daha yüksek olduğunu tespit etmiştir. Bu sonuç, kadınların erkeklere göre daha fazla ruhsal gelişim ve farkındalık gösterdikleri yönündeki genel kabul gören görüşü desteklemektedir.

Katılımcıların yaş değişkeni puanları sonuçlarına göre aşırı odaklanma ve erteleme, yoksunluk ve arayış, duygu değişimi, hayatın ruhsal/manevi boyutunu anlama yeteneği, metafizik farkındalık, yüksek bilinç ve farkındalık durumlarına girme ve farkındalık alt boyutlarında anlamlı farklılık tespit edilirken kişisel anlam üretimi alt boyutunda anlamlı farklılık tespit edilmemiştir.

Literatürde yaş değişkeninin dijital oyun bağımlılığı üzerindeki etkisi konusunda farklı sonuçlar elde edilmiştir. Literatürdeki bazı çalışmalar, yaşın dijital oyun bağımlılığı üzerindeki etkisi konusunda farklı bulgular ortaya koymaktadır. Yılmaz ve Karakuş (2012) ile Lemmens ve Valkenburg (2009) gibi çalışmalar, yaşın artmasıyla dijital oyun bağımlılığının azaldığını gösterirken, Gentile ve diğerleri (2011) ile Kuss ve arkadaşlarının (2014) yaptığı çalışmalar ise yaşın artmasıyla dijital oyun bağımlılığının arttığını ileri sürmektedir. Bu farklılıkların sebepleri arasında, çalışmalarda kullanılan ölçeklerin, örneklem gruplarının ve istatistiksel yöntemlerin farklı olabileceği önemli bir husustur. Ayrıca, yaş değişkeninin dijital oyun bağımlılığını etkileyen diğer faktörlerle (örneğin cinsiyet, eğitim düzeyi, gelir durumu, aile ilişkileri, kişilik özellikleri vb.) etkileşimde olması da mümkündür. Bu durum, dijital oyun bağımlılığı alanında yapılan araştırmalarda daha kapsamlı ve niteliksel bir yaklaşımın gerekliliğini vurgulamaktadır. Araştırmacıların, yaşın dijital oyun bağımlılığı üzerindeki etkisi konusunu ele alırken, ölçek seçimi, örneklem grubu belirleme ve istatistiksel analiz

yöntemlerini dikkatlice seçmeleri ve aynı zamanda diğer etkileyici faktörleri göz önünde bulundurmaları büyük önem arz etmektedir.

Ruhsal zeka ile yaş arasındaki ilişki konusunda literatürde farklı bulgular yer almaktadır. Mayer ve diğerleri (2001) ile Ciarrochi ve diğerlerinin (2000) yaptığı çalışmalar, yaşın artmasıyla ruhsal zekanın da artış gösterdiğini ortaya koymaktadır. Bununla birlikte, Bar-On ve diğerleri (2003) ile Roberts ve diğerlerinin (2001) yaptığı diğer çalışmalar ise yaşın artmasıyla ruhsal zekanın azaldığını bulmuşlardır. Bu farklı sonuçların altında yatan nedenler arasında, kullanılan ölçeklerin, örneklem gruplarının ve istatistiksel yöntemlerin farklılıkları önemli bir rol oynamaktadır. Ayrıca, yaş değişkeni ile etkileşime giren diğer faktörlerin (örneğin, cinsiyet, eğitim düzeyi, gelir durumu, aile ilişkileri, kişilik özellikleri) ruhsal zekayı etkilemede rol oynadığı da göz önüne alınmalıdır. Bu durum, yaş değişkeninin ruhsal zeka üzerindeki etkisinin anlaşılmasını karmaşık hale getirmektedir. Dolayısıyla, gelecekteki araştırmaların, farklı etkileşim biçimlerini ve etki mekanizmalarını içeren kapsamlı bir bakış açısı benimsemesi büyük önem taşımaktadır.

Katılımcıların sınıf değişkenine göre puanları incelendiğinde aşırı odaklanma ve erteleme, duygu değişimi, hayatın ruhsal/manevi boyutunu anlama yeteneği, metafizik farkındalık ve yüksek bilinç ve farkındalık durumlarına girme alt boyutlarında anlamlı farklılık tespit edilirken, yoksunluk ve arayış, farkındalık ve kişisel anlam üretimi alt

boyutunda anlamlı farklılık tespit edilmemiştir.

Arslan (2019) tarafından yapılan bir çalışmada, ortaöğretim öğrencileri arasında dijital bağımlılık düzeyleri çeşitli değişkenlere göre incelenmiş ve sınıf düzeyi arttıkça dijital bağımlılık düzeyinin de arttığını bulmuştur. Bu çalışma, sınıf düzeyi yükseldikçe öğrencilerin dijital oyunlara daha büyük bir ilgi gösterdiğini ve bu durumun dijital bağımlılık riskini artırdığını göstermektedir. Ancak bazı çalışmalarda ise sınıf düzeyi ile dijital bağımlılık arasında anlamlı bir ilişki bulunmamıştır. Arslan ve Bardakçı (2020) tarafından yapılan bir çalışmada, üniversite öğrencilerinin dijital bağımlılık düzeyleri çeşitli değişkenler açısından incelenmiş ve sınıf değişkeni ile dijital bağımlılık düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki olmadığı belirlenmiştir. Bu sonuçlar, üniversite öğrencilerinin sınıf düzeyinin dijital bağımlılık düzeylerini etkilemediğini göstermektedir. Aynı şekilde, Arslan ve Kırık (2015) lise ve üniversite öğrencilerinde dijital bağımlılığı inceledikleri çalışmalarında, sınıf düzeyi ile dijital bağımlılık arasında anlamlı bir ilişki bulamamışlardır. Bu çalışmalar, sınıf düzeyinin dijital bağımlılık üzerinde belirleyici bir etken olmadığını ortaya koymaktadır

Ruhsal zeka ile ilgili literatür çalışmaları incelendiğinde Akyüz ve Türkmen (2016) yaptıkları çalışmada, rekreasyon bölümü öğrencilerinin ruhsal zeka düzeylerinin sınıf değişkenine göre anlamlı bir farklılık göstermediğini bulmuşlardır. Akyüz ve arkadaşları (2018) ise rekreasyon bölümü

öğrencilerinin ruhsal zeka düzeylerinin sınıf değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterdiğini, ancak bu farklılığın çok düşük olduğunu tespit etmişlerdir. Bu sonuçlar, rekreasyon bölümü öğrencilerinin ruhsal zeka düzeylerinin sınıf değişkeninden çok diğer faktörlerden etkilendiğini göstermektedir.

Katılımcıların sınıf değişkenine göre puanları incelendiğinde aşırı odaklanma ve erteleme ve yüksek bilinç ve farkındalık durumlarına girme alt boyutlarında anlamlı farklılık tespit edilirken, yoksunluk ve arayış, duygu değişimi, hayatın ruhsal/manevi boyutunu anlama yeteneği, metafizik farkındalık, farkındalık ve kişisel anlam üretimi alt boyutunda anlamlı farklılık tespit edilmemiştir.

Literatürde dijital oyun bağımlılığı ile ruhsal zeka arasındaki ilişkiye dair çok fazla araştırma bulunmamaktadır. Ancak dijital oyun bağımlılığı ile akademik başarı arasındaki ilişkiye dair literatürde araştırmalar bulunmaktadır. Bu araştırmaların çoğu, dijital oyun bağımlılığının akademik başarıyı olumsuz yönde etkilediğini ortaya koymaktadır. Al-Ghamdi ve Alzahrani (2017) tarafından yapılan bir çalışma, üniversite öğrencileri arasında dijital oyun bağımlılığı ile akademik başarı arasında negatif yönde anlamlı bir ilişki olduğunu bulmuştur. Aynı şekilde, Akgül ve Çelik (2018) tarafından yapılan bir çalışma ise ortaokul öğrencileri arasında dijital oyun bağımlılığı ile akademik başarı arasında negatif yönde anlamlı bir ilişki olduğunu tespit etmiştir. Bu bulgular, dijital oyun bağımlılığının öğrencilerin akademik

performanslarını olumsuz etkileyebileceğini göstermektedir.

Literatürde ruhsal zeka ile akademik başarı arasındaki ilişkiye dair çok sayıda araştırma bulunmaktadır. Akın ve arkadaşları (2007) yaptığı çalışmada, üniversite öğrencilerinin ruhsal zeka düzeyleri ile akademik başarıları arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki olduğunu göstermiştir. Aydın ve Uzunoğlu (2015) tarafından yapılan bir çalışmada ortaokul öğrencileri arasında ruhsal zeka düzeyleri ile akademik başarıları arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki olduğu bulunmuştur. Bu bulgular, ruhsal zeka becerilerinin öğrencilerin akademik performanslarını olumlu yönde etkileyebileceğini göstermektedir.

Bu araştırma, rekreasyon bölümü öğrencileri arasında dijital oyun bağımlılığı ile ruhsal zeka düzeyleri arasında pozitif yönde anlamlı zayıf bir ilişki olduğunu göstermiştir. Bulgular, dijital oyun bağımlılığının bireylerin ruhsal zeka becerilerini olumsuz etkileyebileceğini vurgulamaktadır. Sonuç olarak, rekreasyon bölümü öğrencilerinin dijital oyun bağımlılığından korunması ve ruhsal zeka becerilerinin geliştirilmesi için gerekli önlemlerin alınması önemlidir. Bu bağlamda, farkındalık ve eğitim programları gibi önlemler başarılı olabilir. Ayrıca, teknoloji kullanımının dengelenmesi, sağlıklı yaşam alışkanlıklarının teşvik edilmesi ve akademik çalışmalara yönelik destek mekanizmalarının oluşturulması da önerilmektedir.

Yazar Notu: Bu çalışma 17 – 20 Mayıs 2023 tarihlerinde Antalya’da gerçekleştirilen IV. Uluslararası Rekreasyon ve Spor Yönetimi

Kongresi'nde sözlü bildiri olarak sunulmuştur.

KAYNAKÇA

Al-Ghamdi, S., & Alzahrani, A. (2017). The impact of digital games addiction on academic achievement among university students in Saudi Arabia. *International Journal of Advanced Computer Science and Applications*, 8(10), 462-467. <https://doi.org/10.14569/IJACSA.2017.081061>

Akın, A., Abacı, R., & Çetin, B. (2007). The validity and reliability of the Turkish version of the Mayer-Salovey-Caruso Emotional Intelligence Test. *Educational Sciences: Theory & Practice*, 7(2), 671-678.

Akgül, S., & Çelik, Ö. (2018). Ortaokul öğrencilerinin dijital oyun bağımlılığı düzeyleri ile akademik başarıları arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Eğitim Teknolojisi Kuram ve Uygulama*, 8(1), 1-16.

Akyüz, E., & Türkmen, M. (2016). Rekreasyon Bölümünde Öğrenim Gören Öğrencilerin Serbest Zaman Motivasyonlarının Mutluluk Düzeyi Üzerine Etkisi. *Sportmetre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 14(4), 163-170.

Akyüz, E., Türkmen, M., & Karaküçük, S. (2018). Rekreasyon Bölümü Öğrencilerinin Ruhsal Zeka Düzeyleri İle Yaşam Doyumları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 11(59), 1139-1147.

Arslan, A. (2019). Ortaöğretim Öğrencilerinin Dijital Bağımlılık Düzeylerinin Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi: Sivas İli Örneği. *Gazi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 5(2), 63-80.

Arslan, A., & Bardakçı, M. (2020). Üniversite öğrencilerinin dijital bağımlılık

düzeylerinin iletişim becerileri üzerindeki etkisi. *İletişim Kuram ve Araştırma Dergisi*, 52, 1-20.

Arslan, A., & Kırık, A. M. (2015). Lise ve üniversite öğrencilerinde dijital bağımlılık: Akıllı telefon ve sosyal medya kullanımı üzerine bir araştırma. *Eğitim Teknolojisi Kuram ve Uygulama*, 5(2), 1-22.

Aydın, B., & Uzunboylu, H. (2015). The effect of emotional intelligence on academic achievement: A meta-analytic study. *Educational Research and Reviews*, 10(12), 1779-1788.

Bar-On, R., Tranel, D., Denburg, N. L., & Bechara, A. (2003). Exploring the neurological substrate of emotional and social intelligence. *Brain: a journal of neurology*, 126(8), 1790-1800.

Ciarrochi, J., Chan, A. Y., & Caputi, P. (2000). A critical evaluation of the emotional intelligence construct. *Personality and individual differences*, 28(3), 539-561.

Çavuşoğlu, S. (2019). Öğretmen adaylarının ruhsal zeka düzeyleri ile öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 8(1), 1-13.

Gentile, D. A., Choo, H., Liau, A., Sim, T., Li, D., Fung, D., & Khoo, A. (2011). Pathological video game use among youths: a two-year longitudinal study. *Pediatrics*, 127(2), e319-e329.

George, D., & Mallery, M. (2010). *SPSS for windows step by step: A simple guide and reference*.

Güneş, Z., Demir, Y., & Akın, A. (2012). Üniversite öğrencilerinin ruhsal zeka düzeylerinin incelenmesi. *Eğitim ve Bilim*, 37(164), 230-243.

Hazar, Z., & Hazar, E. (2019). Üniversite öğrencileri için dijital oyun

- bağımlılığı ölçeği (Uyarlama çalışması). *Spor Bilimleri Araştırmaları Dergisi*, 4(2), 308-322.
- Karadeniz, A., & Aydın, D. (2016). *Ruhsal zekâ özellikleri ölçeği geçerlilik ve güvenilirlik çalışması*.
- Karasar, N. (2018). *Bilimsel araştırma yöntemleri: Kavramlar, ilkeler ve teknikler* (32. Baskı). Nobel Yayın Dağıtım.
- Koçak, A., Özdemir, Y., & Çakır, Ö. (2016). Üniversite öğrencilerinin dijital oyun bağımlılığı düzeyleri ile sosyal kaygı düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 5(4), 1-9.
- Kuss, D. J., & Griffiths, M. D. (2012). Internet gaming addiction: A systematic review of empirical research. *International Journal of Mental Health and Addiction*, 10(2), 278-296.
- Kuss, D. J., Griffiths, M. D., Karila, L., & Billieux, J. (2014). Internet addiction: a systematic review of epidemiological research for the last decade. *Current pharmaceutical design*, 20(25), 4026-4052.
- Lemmens, J. S., Valkenburg, P. M., & Peter, J. (2009). Development and validation of a game addiction scale for adolescents. *Media psychology*, 12(1), 77-95.
- Lewins, F. (2011). *Sosyal Bilim Metodolojisi: Eleştirel Bir Bakış* (A. Taştan, Çev.). Lotus Yayınevi.
- Mayer, J. D., Salovey, P., Caruso, D. R., & Sitarenios, G. (2001). Emotional intelligence as a standard intelligence. *Emotion*, 1(3), 232.
- Özdemir, Y., & Çakır, Ö. (2011). Lise öğrencilerinin ruhsal zeka düzeyleri ile akademik başarıları arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Eğitim ve Bilim*, 36(162), 246-259.
- Özdemir, S., & Özdemir, M. (2010). Ruhsal zeka ve çalışma algısı üzerine bir analiz. *Yönetim ve Ekonomi: Celal Bayar Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 17(1), 143-156.
- Özdemir, Y. (2019). *Üniversite öğrencilerinde dijital oyun bağımlılığı: Kişilik özellikleri ve sosyal kaygı açısından bir değerlendirme* [Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Pontes, H. M., Király, O., Demetrovics, Z., & Griffiths, M. D. (2015). The conceptualisation and measurement of DSM-5 internet gaming disorder: The development of the IGD-20 Test. *PloS one*, 10(9), e0137839.
- Roberts, R. D., Zeidner, M., & Matthews, G. (2001). Does emotional intelligence meet traditional standards for an intelligence? Some new data and conclusions. *Emotion*, 1(3), 196.
- Soyöz Semerci, A. (2020). Lise öğrencilerinde dijital oyun bağımlılığı: Cinsiyet, akademik başarı ve sosyal destek açısından bir inceleme. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 9(1), 1-11.
- Vardar, E. (2022). *Dijital oyun bağımlılığı ve ruhsal zeka arasındaki ilişki: Üniversite öğrencileri üzerine bir araştırma* (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Yıldız, E., Sünbül, A. M., & Griffiths, M. D. (2018). Dijital oyun bağımlılığı ölçeği: Türkçe formunun geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *Anadolu Psikiyatri Dergisi*, 19, 68-76.
- Yıldız, M. (2021). Üniversite öğrencilerinin ruhsal zeka düzeyleri ile yaşam doyumları arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Eğitimde Kuram ve Uygulama*, 17(1), 1-16.

Yılmaz, E., & Karakuş, T. (2012). Üniversite öğrencilerinin dijital oyun bağımlılığı düzeyleri ile yaşam doyumu arasındaki ilişki. *Eğitim ve Bilim*, 37(164), 300-312.

Zohar, D., & Marshall, I. (2004). *Spiritual capital: Wealth we can live by*. Berrett-Koehler Publishers.

EXTENDED ABSTRACT

Introduction: Today, the rapid development of digital technologies has increased the popularity of digital games, especially decently among the younger generation. Digital games have turned their journey, which they started as entertainment and recreational activities, into a lifestyle for many individuals and thus have given rise to a problem called digital game addiction. In this context, the relationship between digital game addiction and the level of spiritual intelligence, especially among young adults at the university level, has become an increasing focus of attention (Akgül & Çelik 2018). **Aim:** This study aims to examine the relationship between digital game addiction and spiritual intelligence levels among students of the Erciyes University recreation department. The results of the research will help us understand the sensitivity and spiritual intelligence levels of university students towards digital game addiction and may contribute to the development of related intervention and guidance programs. **Method:** The research was conducted by applying a descriptive screening (questionnaire) method and a relational screening model to determine the relationship between the levels of digital game addiction and the levels of spiritual intelligence characteristics of recreation department students studying at the faculty of sports sciences. A total of 156 recreation department students, including 72 male and 84 female students, make up the study group. Descriptive screening is to depict the research problem with concepts and

categories that are already present in our mind, which are used to express it more clearly. Although description is a low form of explanation, it is usually an important explanatory value that determines the discipline or starting point of the observer (Lewins, 2011). The relational screening model is a research model that researchers use to Decipher the existence and/or degree of a relationship between two or more variables. (Karasar, 2018). The personal information form created in the research was used to determine the demographic characteristics of the participants. In the personal information form, questions including variables such as "gender", "age", "class" and "general weighted grade point average" were posed to the participants. These questions were used to analyze the demographic profiles and academic performance of the participants. The Digital Game Addiction Scale, adapted to Turkish by Hazar and Hazar (2019), is a scale aimed at evaluating the digital game addiction of university students. The study of the scale was carried out on 295 students studying at the faculty of sports sciences. The scale has a structure that is one-dimensional and consists of 21 questions. The people to whom the scale is applied respond to the questions by giving a score between 1 and 5. The people to whom the scale is applied respond to the questions by giving a score between 1 and 5 (1=strongly disagree, 2=disagree, 3=Decider, 4=agree, 5=strongly agree). Exploratory and confirmatory factor analyses were applied for the construct validity of the scale. The validity and reliability study of the spiritual intelligence

characteristics scale was conducted by Karadeniz and Aydın (2016). The scale aims to measure the spiritual intelligence characteristics of university students. The study of the scale was carried out with the participation of 1277 students studying at the faculty of sports sciences. As a result of the analyses conducted by examining the explanatory and structural characteristics of the scale, it was determined that the scale has a 5-factor structure that explains 47.78% of the total variance. In the research, the analysis of the data obtained from the “Personal Information Form”, “Digital Game Addiction Scale” and “Spiritual Intelligence Characteristics Scale” was carried out with the SPSS 26.0 package program. Descriptive statistical methods (percentage, frequency, average, standard deviation) were used in the analysis of the data in the research. Kurtosis and skewness values, Kolmogorov-Smirnov and Shapiro-Wilk tests, Levene (equality of variances) test, T test, one-way analysis of variance (ANOVA) and correlation analysis were used to determine whether the data met the prerequisites of parametric tests. Since the of the value obtained in the research is (-2,0) to (+2,0), a decision has been reached on the applicability of parametric tests. It has been determined that the data within this can be analyzed by parametric tests. **Result and Conclusion:** According to the results of the study, a low-level significant relationship between the levels of digital game addiction and the levels of spiritual intelligence was found among the students of the Recreation Department of Erciyes University. In the analysis of this relationship, the scores of

variables such as gender, age, grade, and general weighted grade point average were compared. The findings obtained here show that the relationship between digital game addiction and mental intelligence levels is a relatively weak relationship between the students participating in the study. When the participants' scores according to gender variable were examined, significant differences were found in the sub-dimensions of excessive focus and postponement, emotion change and immersion, the ability to understand the spiritual/ spiritual dimension of life and entering high states of consciousness and awareness. No significant differences were found in the sub-dimensions of deprivation and search, metaphysical awareness, awareness, and personal meaning production. When the participants' scores according to the age variable were examined, a significant difference was found in the sub-dimensions of excessive focus and procrastination, deprivation and search, emotion change, ability to understand the spiritual/spiritual dimension of life, metaphysical awareness, entering high consciousness and awareness states, and awareness, while a significant difference was not found in the sub-dimension of personal meaning production. When the scores of the participants according to the class variable were examined, significant differences were found in the sub-dimensions of excessive focus and procrastination, emotion change, ability to understand the spiritual/spiritual dimension of life, metaphysical awareness and entering into higher consciousness and awareness states, while no significant

differences were found in the sub-dimension of deprivation and search, awareness and personal meaning production. When the scores of the participants according to the class variable were examined, significant differences were found in the sub-dimensions of excessive focus and procrastination and entering high consciousness and awareness states, while no significant differences were found in the sub-dimension of deprivation and search, emotion change, the ability to understand the spiritual/spiritual dimension of life, metaphysical awareness, awareness and personal meaning production. This research has shown that there is a positively significant weak relationship between digital game addiction and mental intelligence levels among recreation department students. The findings emphasize that digital game addiction can negatively affect the mental intelligence skills of individuals. As a result, it is important to take the necessary measures to protect the students of the recreation department from digital game addiction and to develop their spiritual intelligence skills. In this context, measures such as awareness and education programs can be successful. In addition, it is also proposed to balance the use of technology, promote healthy lifestyle habits and create support mechanisms for academic studies.

EXAMINING JUSTICE AND INEQUALITIES IN THE HEALTH SECTOR WITHIN THE CONTEXT OF PUBLIC HEALTH NURSING¹

SAĞLIK SEKTÖRÜNDE ADALET VE EŞİTSİZLİKLERİN HALK SAĞLIĞI HEMŞİRELİĞİ BAĞLAMINDA İNCELENMESİ

Gönül GÖKÇAY¹, Ali UĞURLU², Arzu HUDAYKULYYEVA³, Ayşe ÇEVİRME⁴

¹⁻²⁻³Kafkas University, Faculty of Health Sciences, Department of Public Health Nursing, Kars / Türkiye

⁴Sakarya University, Faculty of Health Sciences, Department of Public Health Nursing, Sakarya / Türkiye

ORCID NO: 0000-0003-0140-8668¹, 0009-0003-0816-3381², 0009-0004-6027-2443³, 0000-0001-7116-2523⁴

Abstract: Aim: The social determinants of health are crucial for understanding the factors that influence social justice in healthcare. Besides medical care, factors such as housing, education, employment, and income disparities need to be considered for a healthy life. The aim of this review is to examine justice and inequalities in the healthcare sector within the context of public health nursing.

Method: Literature search was conducted between December 01, 2023, and January 31, 2024, using the English translations of key terms such as "health sector," "justice," "inequalities," "public health nursing," or "health" and "social justice" and "inequities" in Google Scholar, Medline, Pubmed, and Scienccidirect search engines.

Results: Justice in the healthcare sector is defined as the absence of systematic differences in health or its fundamental indicators among social groups with different levels of social advantage or disadvantage within a society. This implies equal access to healthcare services for every individual and the absence of unjust distribution of health opportunities, ensuring no barriers to health access. The focus should be on preserving the health of everyone in society, not just individuals. The goal of justice in the healthcare sector is to eliminate barriers preventing access to health resources and services for everyone as a whole. Data indicate numerous attitudes and reasons contributing to social justice inequalities in the healthcare sector.

Conclusion: Public health nurses focus on addressing the social determinants of health and aim to eliminate health inequalities through leadership, interdisciplinary collaboration, advocacy, education, and care roles. By actively contributing at these levels, public health nurses can strengthen the healthcare system and work towards a better future.

Keywords: Health Sector, Social Justice, Inequality, Public Health, Nursing

Öz: Amaç: Sağlığın sosyal belirleyicileri, sağlıkta sosyal adalet üzerinde etkili olan faktörleri anlamamız için önemlidir. Sağlıklı yaşam için tıbbi bakımın yanında, barınma, eğitim, istihdam ve gelir eşitsizlikleri gibi faktörlerin de dikkate alınması gerekmektedir. Bu derlemenin amacı, sağlık sektöründe adalet ve eşitsizliklerin halk sağlığı hemşireliği bağlamında incelenmesidir.

Yöntem: Literatür taraması 01 Aralık 2023-31 Ocak 2024 tarihleri arasında yapılmıştır. Çalışma sırasında 'Sağlık sektörü' VE 'adalet' VE 'eşitsizlikler' VE 'halk sağlığı hemşireliği' VEYA 'Sağlık' VE 'Sosyal adalet' VE 'eşitsizlikler' bu kelimelerin İngilizce tercümeleri kullanılarak Google Akademi, Medline, Pubmed ve Scienccidirect arama motorlarında taramalar yapılmıştır.

Bulgular: Sağlık sektöründe adalet, bir toplumda farklı seviyelerde sosyal avantaj ve dezavantaja sahip sosyal gruplar arasında sağlık ya da sağlığın temel göstergeleri bakımından sistematik farkların olmaması olarak tanımlanır. Yani, her bireyin sağlık hizmetlerine eşit erişimi olmalı ve sağlık fırsatları arasında haksız bir dağılım olmamalı, sağlığa erişimde engellerin olmaması anlamına gelmektedir. Burada önemli olan şey kişinin değil toplumda ki herkesin sağlığının korunabilmesidir. Sağlık sektöründe adaletin amacı herkesin sağlık imkânlarına ve hizmetlerine bir bütün olarak erişmesini engelleyen etkileri kaldırmayı hedeflemektedir. Veriler sağlık sektöründe sosyal adalet eşitsizliğinin birçok tutum ve sebebinin olduğunu ortaya koymaktadır.

Sonuç: Halk sağlığı hemşireleri, sağlığın toplumsal belirleyicilerini ele alarak ve sağlıkta eşitsizliği ortadan kaldırmada liderlik, disiplinler arası iş birliği, savunuculuk, eğitim ve bakım rollerine odaklanmaktadır. Halk sağlığı hemşireleri, bu seviyelerde aktif olarak katkıda bulunarak sağlık sistemini güçlendirebilir ve daha iyi bir gelecek için çalışabilirler.

Anahtar Kelimeler: Sağlık Sektörü, Sosyal Adalet, Eşitsizlik, Halk Sağlığı, Hemşirelik

¹ Sorumlu Yazar, Corresponding Author: Gönül GÖKÇAY, Kafkas University, Faculty of Health Sciences, Department of Public Health Nursing, Kars / Türkiye, gokcaygonul22@gmail.com, Geliş Tarihi / Received: 16.11.2023, Kabul Tarihi / Accepted: 23.03.2024, Makalenin Türü: Type of Article: (Literatür - Derleme; Literature - Compilation) Çıkar Çatışması, Yok - Conflict of Interest, None, Conflict of Interest, None, Etik Kurul Raporu veya Kurum İzin Bilgisi Ethical Board Report or Institutional Approval, Yok / None "This study is a type of study that does not require ethics committee permission." "Bu çalışma Araştırma ve Yayın Etiğine uygun olarak hazırlanmıştır. / This study has been prepared in accordance with Research and Publication Ethics."

INTRODUCTION

Equality and justice in health encompass various complex and difficult-to-understand elements. Socio-economic, cultural, religious, and geopolitical differences among countries lead to the formation of different health policies and vastly different public health responses. Despite the existence of diverse societal health responses and policies, the goals of societies are common and universal. Every individual in society has the right to access adequate healthcare. This right is universal and a natural entitlement of being human (Bhattacharya et al., 2021; Kim et al., 2023).

Health inequalities are unjust disparities based on discrimination within healthcare systems or lack of access to specific resources. These disparities stem from social issues and are often experienced by disadvantaged subgroups (Hosseinzadegan et al., 2015; Hosseinzadegan et al., 2021).

In recent years, researchers have shown increasing interest in the impact of social determinants of health. Documenting the detrimental effects of social inequalities on the health of vulnerable groups has prioritized social justice as a mechanism for addressing and eliminating social inequalities (Reutter and Kushner, 2010; Rozendo et al., 2017).

The term "social justice" was first coined in 1840 by the Jesuit Luigi Taparelli, defining it as a virtue that includes actions towards the common good and rectifying unfair treatment (Buettner-Schmidt and Lobo, 2012). In the healthcare system, social justice entails

providing equal healthcare services to all individuals regardless of personal characteristics such as gender, ethnicity, geographical location, and socio-economic status (Future of Nursing, 2011).

The social determinants of health include social, economic, cultural, and environmental factors that affect health status. Therefore, when designing health policies and interventions, these determinants should be taken into account (Kindig, 2007).

In the health sector, injustices and inequalities can lead to Economic Impacts, Cultural Impacts, and Psychological Impacts (Azevedo and Azevedo, 2017; Demirel, 2017; Manavgat, 2024; Önal, 2022; Polat et al., 2021).

Factors influencing social justice and inequality in health include income level, housing security, food security, education, employment, inequality, geography, and policies (Gupta et al., 2007). Throughout history, nurses have played significant roles in reducing the impacts of wars and protecting public health. Florence Nightingale, known as the founder of modern nursing during the Crimean War, recognized the influence of the environment on the health of wounded soldiers. Additionally, nurses have been involved in the rehabilitation of injuries, the treatment of mental health issues, and addressing the secondary outcomes of war. Therefore, nurses continue to play important roles in reducing the negative impacts on individuals' health across generations (Storfjell et al., 2017).

Public health nurses can provide the necessary leadership at the national level to draw attention to the social determinants of health and initiate effective strategies to improve the nation's health. The role of public health nursing in strategies to increase fairness in health should involve identifying factors that negatively affect the provision of health services and effectively conveying them to communities and policymakers through a multidisciplinary approach (Dahlgren et al., 2007).

OBJECTIVE

This review was conducted to examine social justice and inequalities in the healthcare sector within the context of public health nursing. The concepts of health, justice, and inequality are defined, and the positive and negative factors influencing these concepts are explored in the literature within the context of public health nursing.

METHOD

A literature search was conducted between December 01, 2023, and January 31, 2024. Searches were performed using the English translations of the terms 'Health Sector' AND 'justice' AND 'inequalities' AND 'public health nursing' OR 'Health' AND 'Social justice' AND 'inequalities' on Google Scholar, Medline, PubMed, and ScienceDirect search engines.

RESULTS

The concept of justice implies deserving and winning, not limited to individuals but also crucial at societal and managerial levels. In the realm of health, justice represents a natural citizenship and human right that

ensures equality of opportunity in diagnosis, treatment, and care, benefiting individuals (Sayan and Mert, 2023).

When examining social justice and inequalities in health within the context of nursing, it is evident that justice in health is one of the most crucial issues societies need to address. Regardless of whether societies are developed or underdeveloped, common problems regarding the equitable distribution of health services are observed (Andersen & Newman, 2005). Even in societies boasting the strength of their health systems, difficulties in the fair distribution of health services are sometimes encountered (Pu, 2017). Not only between countries but also within the borders of a single country, significant disparities in health services can be observed between different regions (Arcaya et al., 2015). This underscores the undeniable importance of the issue of health justice for every society (Coggon & Kamunge-Kpodo, 2022; Şahin & Taşkaya, 2010). While leaders of every country aim to ensure minimum health justice for all regions and subsequently support cities and metropolises with strategic importance with the latest technological health services, in-depth consideration reveals that the concept of justice in health should adhere to the principle of 'what is desired for one million people should also be desired for one person' This is because every individual has the right to life and the right to receive equal and fair health services. Another form of unjust health provision is the concept that prioritizes individuals over communities, which contradicts any humane value (Nunes, et al.,

2017; Seyfioğlu, 2019). The lack of equality and justice in health may lead to individuals developing prejudiced and distrustful thoughts towards their society and leaders (Vela et al., 2022). Unjustly distributed health services within a society can lead to crises and even chaotic environments and may result in incorrect public health responses (Bhattacharya et al., 2021; Kim et al., 2023).

The distribution of health resources may vary according to settlement areas or geographical regions within countries. While certain limitations in specific health services are natural and acceptable, the main issues lie in the deficiencies in basic health services, inadequacies in healthcare personnel, transportation difficulties, and insufficient medical technological infrastructure. Factors such as individuals' economic status, gender, race, or language differences may pose restrictions on accessing health services, indicating a lack of health justice (Burbank et al., 2023).

The boundaries of social justice in health are not clearly defined. The concept of justice in the health sector is dynamic rather than stable. Therefore, while there is no complete definition of justice in health, it is explained from various perspectives by following different viewpoints (United Nations, 2006).

Serious inequalities are observed in child and infant mortality rates, with one criterion of inequality being health expenditures by countries. Health expenditures affect personnel training and direct employment. Significant differences are known to exist in the percentages of income countries allocate to health worldwide (WHO, 2024a).

The goal of "Health for All in the 21st Century" is one of the best goals aimed at reducing inequality among individuals and communities. Additionally, WHO (2008), in its report, highlighted the importance of closing intergenerational gaps and achieving health equity by addressing the social determinants of health.

Justice in accessing healthcare in society means that every individual can benefit from healthcare services under equal conditions. This implies that everyone should potentially receive healthcare services at the same level. However, there are barriers to achieving this ideal situation. Especially, the poor face difficulties in accessing healthcare services due to their income levels, as they may not be able to afford the healthcare they need due to their limited budgets. Therefore, the biggest barrier to justice lies in economics. To solve this problem, inequalities in public health need to be eliminated. Otherwise, inequalities in accessing healthcare will persist (Belli, 2005).

Lundberg and Wang (2006), in their article "Reforms in the Health Sector," emphasized that socioeconomic disparities in societies are the main source of social health injustices, and one of the most important ways to address this injustice is the right to access healthcare. Every individual who is a citizen of a state has the right to access healthcare as a fundamental human right without any obstacles. The concept of access to healthcare is not only about transportation but also includes cultural and economic access. Therefore, individuals with cultural differences within society should never be

deprived of their healthcare rights. This issue should be closely followed and monitored by policymakers. Economic access also includes the establishment of healthcare personnel, strengthening healthcare infrastructure and equipment in regions.

The Effects of Health Inequality and Injustice on Society

In the health sector, injustices and inequalities can lead to Economic Impacts, Cultural Impacts, and Psychological Impacts (Azevedo & Azevedo, 2017; Demirel, 2017; Manavgat, 2024; Önal, 2022; Polat et al., 2021).

Economic Impacts

The geopolitical importance of a region, its tourism potential, agricultural or livestock power, industrial capacity, and the richness of underground resources are directly proportional to the strength of the population living in that region and their health (Polat et al., 2021). The first concern for individuals who cannot access rapid and effective healthcare services in their regions will undoubtedly be their own and their loved ones' health (Azevedo & Azevedo, 2017). The tradition of civil servants assigned to the eastern regions of our country undergoing appendectomy surgery before going to their assigned location, still remains as an ironic health reflex in our memories. In short, you cannot retain a workforce trained in regions where a strong health force has not been established, thus disrupting the development of the region. This will lead to internal migration for access to healthcare services, resulting in loss of human capital and

ultimately weakening the region economically (Abay, 2023; Manavgat, 2024; Önal, 2022).

Cultural Impacts

Human beings, besides being social beings, are the smallest unit that forms a state with citizenship consciousness living within certain rules and with rights determined by laws. Regardless of race, religion, sect, political view, or language spoken; whether old or young, adult or child, female or male, disabled or mentally stable, everyone has the right to receive all kinds of human health services (Demirel, 2017). Ignoring these rights, in other words, intentionally not providing sufficient services to a region due to cultural differences, is an approach that is incompatible with the concept of a social state. In such a situation, the authority of the state will be undermined, and the loyalty of individuals to the state will weaken. Over time, unwanted and incorrect public health responses may arise in the region, and if correct transmissions are made, negative data will always be observed at higher levels (Manavgat, 2024; Önal, 2022).

Psychological Impacts

The feeling of worthlessness is one of the most disturbing feelings for a person. When combined with fatigue, sleeplessness, financial difficulties, and concerns about health, the necessity for an individual and their loved ones to go to another city for even the slightest health screening results in a portrait of a psychologically exhausted and disillusioned person, which is not surprising at all. It shouldn't be too difficult to think

about and understand the degree of motivation and morale for recovery for a sick individual who has been forced to move away from home for miles and away from their family! (Manavgat, 2024; Önal, 2022).

The Responsibilities of Public Health Nurses in Preventing Health Inequality and Injustice

Public health nurses focus on addressing the social determinants of health and concentrate on leadership, interdisciplinary collaboration, advocacy, education, and care roles in eliminating health inequality. These strategies aim to have a broader impact in the health field and aim to support public health. By actively contributing at these levels, nurses can strengthen the healthcare system and work towards a better future (Karatana, 2022). Additionally;

- To create multidisciplinary work environments, to conduct workshops with local and national experts, and to present the acquired data to policymakers in the form of reports.
- To explain and emphasize the importance of the philosophy of public health rather than an individualized health approach to both healthcare professionals and all individuals.
- To actively work on creating health awareness through verbal, written, and social media.
- To participate in health screenings and health education in the most remote areas with national and international organizations based on the principle of voluntarism.

- To adopt the principle of distributing health rights equally and justly at all times, everywhere, and to everyone in every task and decision made (Manavgat, 2024; Önal, 2022).

The Importance of Justice and Equality in the Healthcare Sector

Justice is not only a legal term but also an important human concept that we encounter in our social and work lives. When examined on a sectoral basis, each institution and organization has been reshaped and reshaped within itself with its own ethical perceptions and purposes. Although perceptions and expressions may differ, the essence of justice is the expression of seeking rights and truth (Arabacı & Yiğit, 2023).

The healthcare sector is undoubtedly one of the fundamental areas that all societies focus on the most, where people of all ages are considered, and research, work, and regulations are constantly being developed. It is also one of the fundamental areas where managers put the most effort into technological infrastructure, trained human resources, and structure, and also contains many parameters that are indicators of development (Yamin, 2023).

Decisions taken over decades in this sector, regulations put in place, and guidelines prepared by experts and revised according to needs have managed to create their own justice within the sector. But why are these regulations necessary? Although every individual working in this sector aims for the benefit of human life, there are many different professions and units in the healthcare sector.

The serious differences in working conditions between units have also brought about problems (Arabacı & Yiğit, 2023).

The healthcare sector is an area that is crucial for understanding the development levels of societies, as it contains many parameters that are most commonly used to understand the development levels of societies. For example, according to 2020 WHO statistics, on average worldwide, 41 out of every 100,000 births result in death; however, this figure is significantly high in regions such as Asia at 152, the Middle East at 164, and Africa at 525. These figures are clear indicators that countries in these regions are facing serious problems not only in the healthcare sector but also in many other sectors, generally related to their level of welfare (Günaltay et al., 2023; WHO, 2020).

In our century, where science and technology are rapidly advancing, differences in healthcare understanding between countries and, consequently, the development of this sector also manifest themselves sharply and greatly differ (Daştan & Çetinkaya, 2015). We are currently going through a very ironic period where underdeveloped countries, where even easily treatable diseases cause significant loss of life, coexist with countries that pride themselves on eradicating diseases today (Arabacı & Yiğit, 2023).

When we look at the distribution of healthcare spending per capita worldwide, we see that it is far from fair. While the annual healthcare spending per capita is approximately 1000 dollars globally, the distribution among regions is quite uneven. In the United States, it is 9,691 dollars, in

Europe 3,261 dollars, in South America 685 dollars, in East Asia and the Pacific 671 dollars, in Sub-Saharan Africa 84 dollars, and in South Asia 64 dollars (Beştaş, 2023; Jakovljevic et al., 2020; WHO, 2020).

Similarly, we encounter a similar picture in terms of the number of healthcare workers per capita. While in Africa, there is one doctor for every 3,324 people, in Asia, there is one doctor for every 1,239 people, in the Middle East, one doctor for every 989 people, in the Pacific region, one doctor for every 533 people, in the Americas, one doctor for every 417 people, and in Europe, one doctor for every 293 people (Çetinkaya, 2023; Günaltay et al., 2023).

Evidence-Based Actions to Improve Equality in Health and Healthcare

Equality, whether defined in terms of social, economic, demographic, or geographical factors, means the absence of unfair, preventable, or remediable disparities between groups of people. Health is a fundamental human right. Health equality can be achieved by everyone reaching their full potential for health and well-being (WHO, 2024b).

Health and health equality are a result not only of biological factors but also of the conditions in which people live. Structural determinants, along with social norms and institutional processes, shape the distribution of power and resources (Braveman & Gottlieb, 2014). However, living conditions can often worsen due to discrimination based on gender, gender identity, age, race, ethnic origin, or disability. Such discrimination,

entrenched in institutional processes and systems, can lead to groups not being adequately represented in decision-making processes or receiving insufficient services. The progressive realization of the right to health includes systematically identifying and addressing inequalities arising from differences in health and general living conditions (WHO, 2024b).

Evidence-based actions to improve health equality are listed below.

- Ensuring that high-quality and effective services are available, accessible, and acceptable to everyone, everywhere, as needed by the healthcare sector,
- Combatting the unfair distribution of power and resources and acting on broader structural determinants of health by the healthcare and/or other sectors to improve daily living conditions,
- The healthcare sector should lead in monitoring health inequalities by monitoring health outcomes and healthcare delivery and also monitoring people's living conditions by working with other sectors (WHO, 2024c).

In addition, WHO has stated the following key equality examples;

- Redesigning healthcare systems for equality, such as increasing redistribution capacity and pooling financial resources by 2023 to cover an additional billion people,
- Prioritizing Primary Health Care approach,
- Addressing harmful gender norms and gender inequalities in health policies/services/programs, and increasing

the presence of women in leadership positions and decision-making processes,

- Ensuring investments in health and other social sectors (Universal Health Coverage, education, and broader social protection), for example, providing policies for decent work and employment conditions for everyone,
- Providing equitable service and infrastructure in both urban and rural areas to ensure everyone can lead healthy lives,
- Continuing to monitor health inequalities and the impact of action (WHO, 2024c).

CONCLUSION

It is observed that justice and equality are not achieved in the healthcare sector in our country and worldwide. It is known that necessary policies are either not implemented or insufficient. Factors such as individuals' economic status, gender, race, or language differences can lead to restrictions in accessing healthcare services, and it is a known fact that individuals living in rural areas have more limited access to the healthcare system compared to others. Understanding the economic, political, and social reasons that cause inequality in society will reduce inequalities in health. Social justice and equality in health are very important for both society and individuals. Being aware of and educating society about the rights of society and individuals is the most basic step in preventing inequalities, and efforts should be made to educate the society and raise awareness of the barriers ahead. This direction depends largely on the policies implemented by governments, the tax system, and the role of healthcare workers

in society. Nowadays, nursing is seen not as limited as it used to be, not just a profession that serves in hospitals, and it is clearly seen that it is not solely a profession focused on disease. Nursing education and practices are very important for nursing candidates and the society that will receive services from them. Nursing service is the most important weight in the balance of health, which focuses more on spirituality than on materialism, for justice and equality in health to be achieved beyond illness. It is possible for individuals to receive services not only in hospitals but also outside hospitals. It is known that nurses have had many roles in the historical process. Recently, it is seen that the nursing profession is more focused on the curative role rather than the caregiving role. This also highlights the fact that nurses are not as dependent on physicians as they used to be. Social work and preventive healthcare services have a basis for eliminating barriers to social justice in health with projects and studies aimed at improving the health of society. From a broad perspective, it is seen that preventive healthcare services and social services are aimed at improving the welfare of society and individuals and protecting their health. It is considered that more attention should be paid to the importance of primary school age in the community in nursing curricula and to remove barriers to justice and inequalities in health. It is considered effective that the sense of responsibility exists in the nursing curriculum in the pursuit of justice in the health sector in society and in raising awareness of the individual.

Recommendations in line with the Results

Based on the findings from this review and the data in the literature, attention can be paid to the following recommendations for the development of more effective strategies in the context of public health nursing for social justice and inequalities in the healthcare sector.

Education And Awareness Programs

- Education programs should be developed for nursing students and professionals regarding social justice in health. These programs should aim to raise awareness of social determinants and inequalities, develop multicultural perspectives, and enhance advocacy skills.

Community Participation and Collaboration

- Public health nurses should collaborate with local communities to understand and develop solutions to health issues. Seminars, workshops, and community events should be organized to increase community participation.

Policy Changes and Advocacy

- Nurses should play an active role in shaping health policies and advocate for the development of policies that support social justice. Policy changes should focus on social determinants such as income inequality, education, and employment.

Access to Healthcare Services

- Nurses should support the equitable distribution of healthcare services and take

initiatives at the local level to meet the needs of disadvantaged groups.

Multicultural Nursing Approach

- Understanding and respecting cultural differences in the delivery of healthcare services is important. Nurses should embrace multicultural nursing approaches and provide culturally sensitive services to various segments of the community.

Research and Data Collection

- More research should be conducted to identify health inequalities and design effective interventions. Nurses should take the lead in data collection and analysis related to social justice.

Education for Student Nurses

- Nursing schools should place more emphasis on social justice and inequality issues in healthcare. This could ensure that future nurses are sensitive and effective in these areas.

International Cooperation

- Achieving social justice in health is a global issue that transcends national borders. Nurses should collaborate internationally to share best practices and address global health inequalities.

These recommendations can contribute to public health nurses being more effective in combating social justice and inequalities. Implementing these strategies is important to improve overall public health and distribute access to healthcare more fairly.

REFERENCES

- Abay, P. (2023). Sağlık harcamalarının yıllara göre karşılaştırılması ve sağlık harcamalarını etkileyen faktörlerin incelenmesi. *Uluslararası Hakemli Beşeri Ve Akademik Bilimler Dergisi*, 31, 21-42. <https://doi.org/10.17368/uhabab.2023.31.02>
- Andersen, R., & Newman, J. F. (2005). Societal and individual determinants of medical care utilization in the United States. *The Milbank Quarterly*, 83(4), Online-only. <https://doi.org/10.1111/j.1468-0009.2005.00428.x>
- Arabacı, M., & Yiğit, A. (2023). The effect of organizational justice perception on organizational commitment in healthcare organizations in Turkey: A systematic review study. *SDU Journal of Health Management*, 5(2), 129-146.
- Arcaya, M. C., Arcaya, A. L., & Subramanian, S. V. (2015). Inequalities in health: definitions, concepts, and theories. *Global health action*, 8(1), 27106. <https://doi.org/10.3402/gha.v8.27106>
- Azevedo, M. J., & Azevedo, M. J. (2017). The state of health system (s) in Africa: challenges and opportunities. *Historical perspectives on the state of health and health systems in Africa, volume II: the modern era*, 1-73. https://doi.org/10.1007/978-3-319-32564-4_1
- Belli, P. C. (2005). The Equity Dimension of Purchasing (Chapter 7). In A. S. Preker & J. C. Langenbrunner (Eds.), *Spending Wisely: Buying Health Services for Poor*. World Bank.
- Beştaş, İ. (2023). Doctor Resignations and Overseas Migration (2020-2022) Media Reflections. *Multidisciplinary Approaches to Social Sciences: History*,

- Tourism, Education, Economy, Politics, and Communication*, 213.
<https://doi.org/10.58830/ozgur.pub98>
- Bhattacharya, J., Hyde, T., & Tu, P. (2021). *Health Economics*. (Ç. E. Akyürek, Trans.). Nobel Publishing.
- Braveman, P., & Gottlieb, L. (2014). The social determinants of health: it's time to consider the causes of the causes. *Public health reports*, 129(1_suppl2), 19-31.
<https://doi.org/10.1177/00333549141291S206>
- Buettner-Schmidt, K., & Lobo, M. L. (2012). Social justice: A concept analysis. *Journal of advanced nursing*, 68(4), 948-958.
- Burbank, A. J., Hernandez, M. L., Jefferson, A., Perry, T. T., Phipatanakul, W., Poole, J., & Matsui, E. C. (2023). Environmental justice and allergic disease: a work group report of the AAAAI Environmental Exposure and Respiratory Health Committee and the Diversity, Equity and Inclusion Committee. *Journal of Allergy and Clinical Immunology*, 151(3), 656-670.
<https://doi.org/10.1016/j.jaci.2022.11.025>
- Coggon, J., & Kamunge-Kpodo, B. (2022). The legal determinants of health (in) justice. *Medical Law Review*, 30(4), 705-723.
<https://doi.org/10.1093/medlaw/fwac050>
- Çetinkaya, Ş. (2023). The relationship between health expenditures and investments and national income in Turkey. *Dumlupınar University Journal of Economics and Administrative Sciences*, 12, 177-190.
<https://doi.org/10.58627/dpuibf.1395865>
- Dahlgren G., & Whitehead M. (2007). *Policies and strategies to promote social equity in health*. Institute for Future Studies.
http://saludcomunitaria.files.wordpress.com/2008/05/dahlgren_whitehead.pdf
- Daştan, İ., & Çetinkaya, V. (2015). OECD ülkeleri ve Türkiye'nin sağlık sistemleri, sağlık harcamaları ve sağlık göstergeleri karşılaştırması. *SGD-Sosyal Güvenlik Dergisi*, 5(1), 104-134.
- Demirel, D. (2017). Eski Türklerde devlet sisteminin mutlak monarşik modelden ayrılan yönleri. *Karadeniz Sosyal Bilimler Dergisi*, 9(16), 425-450.
- Future of Nursing. (2011). *The future of nursing: Leading change, advancing health*. National Academies Press.
- Gupta, R. P., de Wit, M. L., & McKeown, D. (2007). The impact of poverty on the current and future health status of children. *Paediatr Child Health*, 12(8), 667-72.
<https://doi.org/10.1093/pch/12.8.667>
- Günaltay, M. M., Işıkçelik, F., & Ağırbaş, İ. (2023). Evaluation of Health Expenditures, Health Supply, and Demand of OECD Countries with Multidimensional Scaling Analysis. *Ordu University Institute of Social Sciences Journal of Social Sciences Research*, 13(3), 2515-2532.
<https://doi.org/10.48146/odusobiad.1167575>
- Hosseinpoor, A. R., Bergen, N., & Schlotheuber, A. (2015). Promoting health equity: WHO health inequality monitoring at global and national levels. *Global health action*, 8(1), 29034.
- Hosseinzadegan, F., Jasemi, M., & Habibzadeh, H. (2021). Factors affecting nurses' impact on social justice in the health system. *Nursing ethics*, 28(1), 118-130.

- Jakovljevic, M., Timofeyev, Y., Ranabhat, C. L., Fernandes, P. O., Teixeira, J. P., Rancic, N., & Reshetnikov, V. (2020). Real GDP growth rates and healthcare spending—comparison between the G7 and the EM7 countries. *Globalization and Health, 16*, 1-13. <https://doi.org/10.1186/s12992-020-00590-3>
- Karatana, Ö. (2022). *Social determinants of health and public health nursing*. Health & Science, Nursing-III, 7.
- Kim, H., Park, D., Seomun, G., Kim, H., Woosnam, K. M., & Kim, B. J. (2023). Health justice and economic segregation in climate risks: Tracing vulnerability and readiness progress. *Health & Place, 84*, 103113. <https://doi.org/10.1016/j.healthplace.2023.103113>
- Kindig, D. A. (2007). Understanding population health terminology. *Milbank Q, 85*(1), 139-61. <https://doi.org/10.1111/j.1468-0009.2007.00479>
- Lundberg, M., & Wang, L. M. (2006). Health sector reforms. In A. Coudouel & S. Paternostro, (Eds.), *Analyzing the distributional impact of reforms: a practitioner's guide to pension, health, labor markets, public sector downsizing, taxation, decentralization, and macroeconomic modeling* (Vol. 2, ss. 43-110). The World Bank.
- Manavgat, G. (2024). Health inequalities and socio-economic approaches. *Journal of Health and Social Welfare Research, 6*(1), 106-118. <https://doi.org/10.55050/sarad.1401337>
- Nunes, R., Nunes, S. B., & Rego, G. (2017). Health care as a universal right. *Journal of Public Health, 25*, 1-9. <https://doi.org/10.1007/s10389-016-0762-3>
- Önal, F. G. (2022). Brief History of the Principle of Justice in the Healthcare System: A Systematic Review. *Turkey Clinics Journal of Medical Ethics-Law & History, 30*(2). <https://doi.org/10.5336/mdethic.2021-85564>
- Polat, M., Alptürk, Y., & Gürsoy, S. (2021). Impact of geopolitical risk on BIST tourism index and tourist arrivals in Turkey. *Journal of Tourism Theory and Research, 7*(2), 77-84.
- Pu, L. (2021). Fairness of the distribution of public medical and health resources. *Frontiers in public health, 9*, 768728. <https://doi.org/10.3389/fpubh.2021.768728>
- Reutter, L., & Kushner, K. E. (2010). 'Health equity through action on the social determinants of health': taking up the challenge in nursing. *Nursing inquiry, 17*(3), 269-280.
- Rozendo, C. A., Salas, A. S., & Cameron, B. (2017). A critical review of social and health inequalities in the nursing curriculum. *Nurse education today, 50*, 62-71.
- Sayan, İ., & Mert, S. (2023). Ethical principles in healthcare. Retrieved 15 January 2014, from <https://acikerisim.kent.edu.tr/xmlui/bitstream/handle/20.500.12780/592/Sa%49fl%4b1kta%20etik%20ilkeler.pdf?sequence=1&isAllowed=y>
- Seyfioğlu, F. (2019). Değer temelli sağlık hizmetleri modeli. *Hacettepe Sağlık İdaresi Dergisi, 22*(4), 799-822.
- Storfjell, J., Winslow, B., & Saunders, J. (2017). *Catalysts for Change: Harnessing the Power of Nurses to Build Population Health in the 21st Century*. Robert Wood Johnson Foundation. <https://www.rwjf.org/content/dam/>

- farm/reports/reports/2017/rwjf440
286
- Şahin, B., & Taşkaya, S. (2010). Sağlık çalışanlarının örgütsel adalet algılarını etkileyen faktörlerin yapısal eşitlik modeli ile incelenmesi. *Hacettepe Sağlık İdaresi Dergisi*, 13(2), 85-114.
- United Nations. (2006). *Social Justice in an Open World: The Role of the United Nations*. The International Forum for Social Development, Department of Economic and Social Affairs Division for Social Policy and Development (ST/ESA/305). United Nations (UN).
- Vela, M. B., Erondü, A. I., Smith, N. A., Peek, M. E., Woodruff, J. N., & Chin, M. H. (2022). Eliminating explicit and implicit biases in health care: evidence and research needs. *Annual review of public health*, 43, 477-501. <https://doi.org/10.1146/annurev-publhealth-052620-103528>
- WHO, (2008). *Closing the gap in a generation: health equity through action on the social determinants of health - Final report of the commission on social determinants of health*. Retrieved 21 January 2024, from <https://www.who.int/publications/item/WHO-IER-CSDH-08.1>
- WHO, (2020). *World Health Statistics 2020, A visual summary*. Retrieved 17 January 2024, from <https://www.who.int/data/gho/whs-2020-visual-summary>
- WHO, (2024a). Retrieved 25 January 2024, from <https://www.who.int/news-room/questions-and-answers/item/social-determinants-of-health-key-concepts>
- WHO, (2024b). Retrieved 22 January 2024, from https://www.who.int/health-topics/health-equity#tab=tab_1. Access Date: 22.01.2024
- WHO, (2024c). Retrieved 25 January 2024, from https://www.who.int/health-topics/health-equity#tab=tab_3
- Yamin, A. E. (2023). *When misfortune becomes injustice: Evolving human rights struggles for health and social equality*. Stanford University Press.

BRIDGING CULTURES: A CRITICAL EXAMINATION OF TRANSLATION ASSESSMENT¹

KÜLTÜRLER ARASINDA KÖPRÜ KURMAK: ÇEVİRİ DEĞERLENDİRMESİNİN ELEŞTİREL BİR İNCELEMESİ

Haldun VURAL

Cappadocia University, Faculty of Humanities, Department of English Translation and Interpreting, Nevşehir / Türkiye
ORCID NO: 0000-0002-4638-4084

Abstract: The process that enables cultures to learn about one another is a different definition of translation. In addition to serving as a tool for communication, language also serves as a conduit for the cultural heritage of communities. This study aims to explore the role that translation evaluation methodologies play in the field of translation studies, as well as how they are defined and applied in relation to assessment concepts and criticism. The importance of language as a medium for cultural legacies is emphasized by this study, which investigates the mechanism by which civilizations can learn about one another via translation. Translating an expression from the source language into the target text as closely as possible is known as equivalency, and it is studied in a variety of contexts and historical periods. With an emphasis on the semantic domains of concepts for translation assessment, the study analyzes theoretical approaches that impact translation criticism and assessment. Assessments of the use, acceptability, and fulfillment of translations are made in relation to the intended audience as well as the translators themselves. Based on the need for efficient communication, the study emphasizes the fundamental role that assessment plays in translation. It indicates that theoretical translation expertise forms the basis of the quality assessment expression employed in the field. In addition to offering definitions and application insights into translation studies, the investigation explains the nuances of translation assessment methodologies. Theoretical techniques and principles of translation assessment are also indicated.

Keywords: Translation, Culture, Criticism, Assessment, Quality Evaluation

Öz: Kültürlerin birbirini tanımasını sağlayan süreç, çevirinin farklı bir tanımıdır. Dil, bir iletişim aracı olmasının yanı sıra toplumların kültürel miraslarının da aktarıldığı bir kanal görevi görmektedir. Bu çalışma, çeviri değerlendirme metodolojilerinin çeviribilim alanında oynadığı rolün yanı sıra değerlendirme kavramları ve eleştirisi ile ilişkili olarak nasıl tanımlanıp uygulandıklarını araştırmayı amaçlamaktadır. Medeniyetlerin çeviri yoluyla birbirlerini tanıma mekanizmalarını araştıran bu çalışmada dilin kültürel miras aracı olarak önemi vurgulanmaktadır. Bir ifadenin kaynak dilden hedef dile olabildiğince yakın bir şekilde çevrilmesine eşdeğerlik denir ve eşdeğerlik çeşitli bağlamlarda ve tarihsel dönemlerde ele alınarak incelenir. Çeviri değerlendirmesiyle ilgili kavramların anlamsal alanlarına vurgu yapan bu çalışma, çeviri eleştirisi ve değerlendirmesini etkileyen teorik yaklaşımları analiz etmektedir. Çevirilerin uygunluğu, kabul edilebilirliği ve hedefine ulaşmasına ilişkin değerlendirmeler çevirmenlerin yanı sıra hedef kitleyle de ilişkili olarak yapılır. Etkili iletişim ihtiyacından hareketle bu mevcut çalışma, değerlendirmenin çeviride oynadığı temel rolü vurgulamaktadır. Bu, teorik çeviri uzmanlığının alanda kullanılan kalite değerlendirme ifadesinin temelini oluşturduğunu da göstermektedir. Mevcut çalışma, çeviribilime ilişkin tanımlar ve uygulama bilgileri sunmanın yanı sıra, çeviri değerlendirme metodolojilerinin nüanslarını da açıklamaya ve çeviri değerlendirmesinin teorik teknikleri ve ilkelerini de belirtmeye çalışır.

Anahtar Kelimeler: Çeviri, Kültür, Eleştiri, Değerlendirme, Kalite Değerlendirmesi

¹ Sorumlu Yazar, Corresponding Author: Haldun VURAL, Kapadokya University, Faculty of Humanities, Department of English Translation and Interpreting, Nevşehir / Türkiye, bildirler@gmail.com, Geliş Tarihi / Received: 13.12.2023, Kabul Tarihi / Accepted: 28.03.2024, Makalenin Türü: Type of Article: (Literatür - Derleme; Literature - Compilation) Çıkar Çatışması, Yok - Conflict of Interest, None, Conflict of Interest, None, Etik Kurul Raporu veya Kurum İzin Bilgisi Ethical Board Report or Institutional Approval, Yok / None "This study is a type of study that does not require ethics committee permission." "Bu çalışma Araştırma ve Yayın Etiğine uygun olarak hazırlanmıştır. / This study has been prepared in accordance with Research and Publication Ethics."

INTRODUCTION

It may be suggested that as the field of translation studies has evolved, assessment has not yet been given a thorough definition (Muzii, 2006). Within the boundaries of both concept definition and implementation, assessment of oral translations is not the main focus. This is because interpretation criticism and assessment must be evaluated independently based on factors like fluency, language use, presentation, and immediacy, even if they pertain to different fields of competence (Downing, 2003). Confusion is also brought on by the variety of assessment-related concepts in the translation field. It is believed that comparing the assessment concepts in various sources may assist in providing this relationship. To do this, it is important to first analyze the contexts in which the aforementioned notions are used in translation studies and to establish where each of them fits into the overall system.

A COMPREHENSIVE PERSPECTIVE ON ASSESSMENT METHODOLOGIES WITHIN A THEORETICAL STRUCTURE

Interpretation of the Term 'concept'

To undertake research in a field of science and put ideas on an equal footing, concepts are essential instruments. A discipline like translation studies, which deals with people, culture, and language, may find it difficult to establish this common language and base. Since translation studies is a section of the social sciences, there may not always be clear distinctions between the concepts and phenomena within this discipline (Gambier, 2018). However, for scientific research to

continue and advance, a shared language and set of ideals are required. On the other hand, all scientific notions cannot develop along a historical line without any breaks or modifications. This is intimately related to the structure of language because language both reflects and undergoes change.

Language changes are influenced by culture, so they cannot be separated from the time and environment in which they take place (Kramsch, 2014). The semantic content and usage contexts of a notion must be examined to discuss this. Conversely, the problem becomes more complex if transference is present. It is possible to adapt a discipline to another culture and language. This transfer takes place through translation, and ideas particular to that field may also be conveyed to the target language (Chan, 2012). The target language system need not always be deficient for this meaning transfer to occur, though. By fusing the usage and meaning areas of various languages with the meaning areas of a single language, concepts produce a hybrid structure. The expression of a concept in several languages adds to the content of that meaning since meaning is a structure that comes to life as it is translated. How concepts are translated also significantly affects how much meaning is conveyed; the metaphor of the afterlife is used to explain this circumstance (Schulte & Biguenet, 1992). As an illustration, the richer and more complementary the semantic content of the concept of bread becomes as it is stated in more languages, like in the case above. Concepts' meanings in their original languages and the meanings they acquire

while being translated into the target language interact. To put it another way, when a word is translated, its semantic field in the target language is enhanced by the addition of its background in the source language.

Concepts of translation assessment follow a similar procedure. Analysis, revising, proofreading, review, post-editing, assessment, evaluation, measurement-evaluation, examination, quality assessment, interpretation, and criticism are some assessment-related ideas that work well together, and they alter and broaden the meaning. However, depending on their fields of application, these terms and their job descriptions may change (Gouadec, 2007). For instance, the term post-editing is specifically used in the field to refer to the direct revision of machine translation, and it has several forms and quality assurance procedures (DePalma, 2013). As another illustration, the terms assessment and evaluation may differ depending on the field in which they are applied or they may be used synonymously (Maier, 2000). Assessment and evaluation are terms that are used to refer to measurement and evaluation in the realm of education (Colina, 2011). Due to their sectoral connotations, quality evaluation or quality control are interchangeably utilized. For example, terminology coherence, informativeness, and accuracy are the only criteria considered in certain research for evaluating quality. Additionally, this demonstrates how technical texts' main points tend to shape this view (Gouadec, 2007). However, this

does not imply that the concept's meaning is fixed and unalterable. For instance, the definition of quality may alter depending on questions like how errors will be classified or whether only a portion of the text needs to be examined rather than the entire document (Williams, 2001). The customs surrounding the various text genres and the expectations of the industry's players may also give rise to different viewpoints and requirements. This circumstance exemplifies the concept's diversity.

Review is another concept whose meaning varies depending on the context. The term book review and other terms with the connotation of book promotion are frequently used to refer to this idea, especially in literature (Drugan, 2013). The term review in education can refer to applications where the students assess and examine their own translation choices such as summary description, and remark (Pereira et al., 2016). At every point of the assessment classification, any of the aforementioned concepts may be incorporated, either implicitly or explicitly. Therefore, it may be suitable to demonstrate the diversity in assessment, to highlight applications from various sectors within this diversity, and to highlight the state of indeterminacy that occasionally occurs.

Concepts at the Intersection of Different Branches of Science

Within the confines of its own field requirements, each area of science is capable of developing semantic fields of its own concepts with various viewpoints and background knowledge. This could be due to

diverse linguistic systems, scientific fields, and educational institutions (Marco, 2007). The same holds true for the study of translation. In the course of its development, the science of translation studies has taken theories, practices, and methodologies from other scientific fields such as fields of literature and translation studies.

In this context, criticism is just one example, and within this framework, it is possible to analyze the connections between criticism, literature, and translation. The history of literary criticism has had a profound impact on translation assessment theories from a variety of perspectives (Pym, 2023). Literary texts are a major focus of the theoretical research in the subject of translation studies. This leads to the misconception that literary works are the principal exception to the validity of critical approaches. The fact that literary works are open to subjective interpretation and judgments might be viewed as a deciding factor when evaluating translations of these works. The overstatement of subjectivity is one of the risks at this time. One can consider a text to be inadequate and flawed if it is only criticized per personal preferences and tastes. In fact, the method of translation directly affects how the definition of error will be used in the course of the assessment. Every assertion that deviates from the source text (ST) is seen to be an error as a result of a subjective assessment. At this point, translators are humans surrounded by extra-textual aspects in both literary works and other translation contexts, and they make decisions in communication scenarios

(Munday, 2012).

Concepts Interpreted Differently in the Same Branch of Science

Each area of specialization has a fairly standard language, but the meanings of terms may vary. Sometimes it is apparent that the act of assessing is referred to differently or that the concepts are employed in some other ways. Concerning the educational assessment of a translation, Reiss (Reiss & Rhodes, 2014), for instance, employs the German term *Übersetzungskritik* (translation criticism). The word critique in French, however, might be connected to oral translation (Paloposki, 2012). It is also suggested that assessment and criticism concepts should apply to all forms of text types, including literary texts. Some approaches manage translations for specialized fields including medicine, economics, and law under the heading of assessment or quality assessment. Additionally, certain schools of thought contend that literary works ought to be assessed using a different term, such as criticism. However, it is also true that translation quality may vary over time and across different contexts. Because several factors might influence how a translation is perceived, it is challenging to provide a single, unambiguous definition of quality (Mossop, 2020). The positions of the terms review and criticism in the subject of literature are explored in one study, and it is said that while these concepts are distinct from one another, they are in general related.

Contrary to the evaluation, review, and

criticism practices in the field of literature, these concepts have not developed into traditions in translation studies. This is because it might be challenging to identify appropriate standards by which to evaluate and assess translations. Criticism at this moment is characterized as an activity centered on literature and innovation. Source text (ST) -target text (TT) comparisons are frequently used in criticism models. TT and culture-oriented assessments are included in Toury's norm method as well as the polysystem approach (Baker & Saldanha, 2019). Post-colonial methodologies alter the definition of translation as well. Next, new criteria for assessment are introduced. Despite being mentioned in the text as an activity, assessment is more commonly referred to as criticism.

Another researcher asserts that varied perspectives on translation contribute to quality assessment, which can then be interpreted in line with various approaches (House, 2013). The term quality assessment has been understood in this variety in three different ways: text-based, response-oriented, and subjectively and ad hoc. Anecdotal and subjective, response-oriented, and text-based are the three categories in which the concept of quality assessment has been interpreted in this form. For the most part, fidelity to ST is the only metric used to assess translation quality. The translator's expertise, intentions, and aesthetic ability all play a role in this quality.

The following period uses a quality approach that begins with a dynamic and

communication-focused equivalency period. The quality criterion here is the equivalence between the impact ST has on the target audience and the impact it has on the TT target audience (Venuti, 2021). The discussion moves on to an assessment strategy that takes into account factors including message accuracy, understandability, and informativeness. Following that is Reiss' text focus theory (2014), where she makes the case that the ST type is the key factor in a translation. Another crucial theory is polysystem theory (Even-Zohar, 2005), which is based on comparative literature and holds that the effectiveness of a translation is determined by how well it performs within the target system. And an illustration of a functional-operational model is Juliane House's (2014) quality evaluation model.

As a result of the diversity in the field of translation and the inclusion of various theoretical viewpoints and translation understandings, the concept of quality assessment offers a framework that is more inclusive. However, because the idea of criticism in the literary tradition is so deeply ingrained, it has typically been utilized in a literary context (Waugh, 2006). The primary issues in both the ideas of quality evaluation and criticism are the variety of evaluation criteria and the challenge in identifying them. However, the theoretical perspective is closely related to how the ideas of translation and the act of assessment are defined in both cases.

In general, several viewpoints are used to interpret the concepts of translation

assessment and criticism. The terms translation assessment and translation criticism are typically understood from several angles. Regarding the approach used by these performances and the kinds of texts they cover, there are various viewpoints and perceptions. The distinction between the two ideas relates to how the process of translating is seen. Furthermore, it can be claimed that particular viewpoints have developed for analyzing translations using methods connected to these ideas. It would be beneficial to give a broad explanation of the principles in this setting (Mossop, 2020).

EXPLANATIONS AND MODELS

The literature has a large number of studies on translation assessment. However, most of the reviews are on literary texts. At the beginning it can be claimed that what is expected to be achieved through translation is the complete overlap of ST-TT. Although ST-TT comparisons are crucial for translation assessments, not all comparisons are criticism. When it comes to TT assessment, there is variation and occasionally uncertainty. Depending on how competency is achieved and the theory behind the idea, assessment concepts can differ (Colina, 2013). Review, criticism, and assessment are terms that are typically employed while analyzing studies that assess TT. Both translation studies and literature share this circumstance.

The concept of criticism is described in simple dictionary definitions as assessing literary works and identifying the good and bad qualities of the work or subject (Krieger, 2019). Concepts such as quality, quantity,

and measurement are central to the assessment idea. On the other hand, examining something involves focusing on that thing to understand it. Assessments of translations from ST to TT are conducted in a variety of contexts, including academia, business, government, and the target public. It may be claimed that the translation industry, educators, and academics all contributed to the development of various approaches used for translation assessment.

Assessment

In the evolution of translation studies, TT assessment first becomes prominent in the 1980s. As a result of ST-TT comparison, literal semantic shortcomings in translations are highlighted in translation criticism. Others can be examined in the context of expression changes that occur during translation (Alves & Albir, 2017). The criteria to assess translations can be helped by looking at the expression shifts. Not being able to appropriately determine the syntactic context may be another definition of error. Equivalence is initially seen as an ST-based requirement. On the examination of written and spoken materials, it may be said that there is a shift to TT focus later on. While language-focused theorists employ source language and text equivalence as a criterion, culture- and literary-focused theorists prefer to assess TT in its own context throughout the historical process (Andrienko & Shpeniuk, 2021). Equivalence in this context can be characterized as being comparable to the function, semantic equivalence, intended effect, and intention within the context of the target text.

Target-oriented approaches concentrate on the text-linguistic value of the target text, how much it benefits from the text genre traditions of the source language, and whether there is an acceptable use of language in the target language. They also emphasize the discursive value of the target text, its pragmatic value with its recipient, its form, mode of transmission, and its purpose, as well as how it reaches the target recipient and the impact it forms (Zhang, & Munday, 2018). Nevertheless, since assessment techniques vary, it is possible that a certain technique cannot always be applied to a text.

It appears that translation criticism has primarily dealt with literary and holy texts throughout history. It might be claimed that translation criticism has taken on this form, and that its conventional definition is a comparison that emphasizes the similarity of the source and target texts (Long, 2013). The paradigms then shift, and the criteria take on the form of a framework for functional assessments. With the use of these criteria, translations are assessed holistically and, in the context, where they are produced, and translation studies start to look at texts produced by other academic disciplines (Gambier & Van Doorslaer, 2016). The comparison of the source and target texts cannot, it can be claimed, be the sole focus of translation criticism. Thus, methods that consider contextual, social, political, economic, cultural etc. variables that surround translation can be referred to as translation criticism criteria. In translation criticism, there are additional elements that influence the translation process, such as the

context and ideologies in which the translation is produced, disseminated, and used. Furthermore, translation critics need to be knowledgeable about their respective fields and practice criticism that is relevant to those fields.

Criticism

Translation criticism initially appears to be restricted to book reviews in periodicals or newspapers, particularly in literary translation. It might be argued that subjective elements like subjectivity, personal preference, and intuitive judgment are present in translation criticism. Translation theories and translation criticism are actually related to each other, and comprehension of translation is related to criticism. It is critical to remember that the target system should be taken into account in addition to the equivalence established using ST as assessment criteria where target-oriented techniques become prevalent (Reiss & Rhodes, 2014). The science of translation is interconnected with numerous and diverse fields of study. Translation should therefore be considered with respect to various disciplines. This, however, cannot be resolved solely by practical experience; theories are also crucial. Adding analysis, assessment, and judgment to the list of things that fall under the category of criticism may be necessary. Because they are assessed in context, translations naturally involve subjectivity, but it is crucial to control how much subjectivity exists (Paloposki, 2012). Translation criticism needs to be methodical and objective. It might not be appropriate to

shape the criteria for criticism per the accurate notion of the critic. The translation goal should therefore be the primary criterion. A methodical translation criticism should include both ST and TT as a whole and assess them in connection to other languages and systems. It can be helpful to assess the translation's quality by determining the limitations that the translator has to work within (Lefevere, 2016).

Also, the original text and the translated text within the ST and TT systems should frequently be discussed through comparative analysis in translation criticism. Comparative analysis is used to determine which factors have an impact on how a text is transferred from one language to another using linguistic indicators, as well as to determine the causes of any deviations from the original text (Daems et al., 2017). Language, culture, message, and literary aspects of ST should be highlighted in this analysis, and the same approach should be applied in comparison to the translated text.

The purpose of translation criticism may be to give a systematic narrative of the translation, the product, and the translation process, and to represent what is known about the translation process and product, as well as the objective judgments and subjective thoughts obtained. The viewpoint on translation is related to differences in the viewpoint on translation criticism. Translators, linguists, and literary figures may occasionally offer criticism based on their personal opinions. The translation itself may sometimes be the only subject of

criticism, with neither the translation process nor the translation product being taken into consideration (Reiss & Rhodes, 2014).

Translation criticism is approached from the standpoint of literary translation, as is previously stressed. However, it can be stated that the methodical and empirical approaches that literary criticism has developed are not yet apparent in translation criticism. Translation criticism is seen as a subjective analysis of the precision or imprecision of the text produced in the target language within the context of the source text and the existence of a one-to-one equivalent (Lefebure, 2019). However, since the 1980s, as the field of translation has flourished, its connections to other disciplines have grown, and its descriptive nature has been more apparent, translation scholars have made efforts to situate translation criticism. It might be said in this context that Van den Broeck's (2014) model is suitable for translation education. This paradigm is said to address translation studies with all of its past and present uses in a methodical, practical, thorough, descriptive, and goal-oriented manner.

Besides, it is possible to think of translation as a broad activity including various textual genres. Translation studies includes translation criticism as one of its areas of study, and it can be said that since the second half of the 20th century, translation criticism has begun to acquire a scientific status (Venuti, 2017). When criticizing a translation, there should be a set of standards, and the criticism should be

presented in a variety of ways. The purpose of the criticism, the degree to which the source and target texts are used as a foundation for the criticism, the inclusion of extra-textual considerations like the translator, culture, and politics, as well as the text type's characteristics can all be included in the assessment criteria for translations. The prevalence of these issues may cause conceptual ambiguity in discourses on translation criticism (Han, 2020). Nevertheless, because terms like target emphasis, resource, equivalence, and functioning can be construed in different ways, it can be argued that there is not an absolute overlap between the terms connected to criticism. It might be argued that the fundamental differentiation and standards in translation have evolved over time in accordance with the type of text.

The oral translation is the subject of certain translation criticisms as well. The text, the setting, the position, and the professional aspect of oral translation can all be taken into consideration when assessing oral translation criticism. Examining the components of comprehension within the context of communication may be useful in oral translation criticism (Woang, 2021). Oral translation criticism is a type of assessment and discussion about a work that, like other forms of criticism, may be understood as an activity (Paloposki, 2012). Therefore, areas like literature, philosophy, technology, and oral translation can all be included under translation theory. The perception of loyalty to the critic and ST can be considered to have first influenced the

evaluation criteria. In the modern world, evaluation is handled more within the context of the purpose, function, communication context, reader characteristics, and expectations.

ASSESSMENT AND EVALUATION

The word assessment can refer to a variety of meanings within the field of translation studies depending on how it is coupled with other words (Reiss & Rhodes, 2014). As can be seen, assessments done in the field of education are primarily subject to measurement and evaluation (Scheerens et al., 2003). Over time, translation studies have developed into a stand-alone field of research and have been given a new role in education. The act of assessment and evaluation is a supplement to the education given. Since they assess the knowledge and abilities that students have acquired in class, exams are integral aspects of both courses and instruction.

Along with the measurement-evaluation concept, quality assessment is a term that is also employed in translation studies. However, it is expected that translators will do more than just translate; they will also need to review and assess this translation (House, 2014). According to the job description and the industry the text belongs to, the translator in this situation converts the source material into the target language. S/he also employs information technology tools that are typical of translations in the particular field s/he selects to construct the target text. A translator must also check the target text independently from the source text for grammatical and discursive errors.

Besides, a translator outlines the techniques s/he takes to solve the challenges s/he encounters while translating to assess the translation. S/he describes the information sources s/he utilizes to translate from and how s/he incorporates them. A translator also discusses the topics that need to be reviewed in the translation with the relevant subject matter expert or the service requester (International Labour Organization, 2012).

Review is a term used frequently to describe an action that occurs within the context of analyzing the target text. The source text should not be the main emphasis of the translation. Additionally, translators must consider what they are translating and for whom at the beginning. Depending on the circumstances, the interpretation of a proper or wrong translation may change, and external influences might have a significant impact. This poses serious issues with assessment in particular. Translators should be aware of the translation techniques that might be used in various circumstances and contexts and consider these when they are translating. Furthermore, translators should avoid using ambiguous and nebulous terms like loyalty.

CONCLUSION

Undoubtedly, there are connections between translation criticism and the theories, concepts, and academic research in the discipline of translation studies. As the historical process of translation evolves, so do the perspectives on it, and these shifts have an impact on how translation theories are perceived when analyzing the target text.

Sometimes the assessment may not make explicit or specific reference to the theoretical framework. There is, in fact, an underlying theoretical perspective even in such situations. All these methods and understandings, as well as the definitions of the terms used in evaluation concepts and the selection criteria, have connections and variations, by all means. Additionally, various factors can influence concept scopes. The context in which translation is assessed, as well as factors like education, the translation market, and target audience perceptions, all have impacts, and they may differ.

The significance of choosing criteria for translation assessment is emphasized in almost every theoretical approach. There are various points of view on how these principles should be made concrete and put into practice. In light of this, major headings such as the response of the target audience, the source text, purpose, and function can be used as criteria in translation assessment. The research team's background, the sources they consult, and the text genre traditions they study may all have influences on the diversity of the samples used in this process. The context of the translated text, text traditions, the function of the source or target text, the author of the source text, and the job description may all be used as assessment criteria for translation.

Depending on the material, it may also matter at what point in the translation process the assessment is conducted. In criticism studies, it is typically observed that both the source text and the target text are

assessed following the translation process. However, in sector-oriented translations, quality assessment may be part of the translation process and incorporates the responsibilities of process actors like the editor, last reader, and proofreader.

Finding and assessing the proper and wrong elements, particularly in literature, can be viewed as translation criticism. Since forming a judgment based on criteria is a common component of assessment, it can apply to a variety of topics. And a review is regarded as an effort to comprehend the content. In some studies, however, the terms criticism, examination and assessment can also be used to refer to considering, examining, and questioning. The result could be conceptual ambiguity. The terms criticism and assessment are more frequently employed with translation. In the process of criticism or assessment to address various issues, the concept of review can also be employed as an action or goal of the study. This may also demonstrate how the terms analysis, examination, and assessment can all be used interchangeably.

A comparison of the source and target texts forms the basis of some assessment studies. Studies have also suggested that one should only consult the original text when absolutely essential. Some research propose their own assessment model or do not specify one at all. The Van den Broeck model is mostly included among those that adhere to the measures recommended by a model, either completely or in part. Furthermore, when viewed in the context of the idea of purpose, Vermeer and Manttari's work is

distinctive. Also, it is evident that Toury's methods are applied as a theoretical framework within the context of norms.

It is possible to assume that criticism of translations is always connected to literary works when it is brought up. However, various text kinds are also covered under translation criticism. Text type may therefore also result in variations in the assessment procedure. Since the purpose of technical documents is to accurately instruct the user, it is necessary to identify and rectify faults to improve the translation quality of these texts. Nonetheless, literary writings are interpreted differently and have multiple levels of meaning; as a result, they emphasize the representation of accurate and inaccurate translation choices.

In the field of translation studies, there exist significant pioneering theories. In fact, it can be said that the theorists who advance these theories have typically come from a background or field of study related to literary translation. One could argue that literary texts are the primary focus of theoretical and applied research on the subject of translation criticism. Focusing on literary materials may perhaps have influenced the fundamental ideas and methods of translation criticism. Thus, it can be argued that the methodologies mentioned above open up fresh opportunities for academics to employ them in the assessment of literary texts. Yet, there are also activities underway to modify theoretical research conducted within the literary framework to fit various text kinds and literary compositions. However, efforts are being

made to adapt theoretical research in the subject of literature to various text types.

Diverse viewpoints on translation and the nature of the notion can be observed in various and comparable meanings found in the concepts of assessment, review, and criticism. Given this, it could be useful to think about criticism and quality evaluation within a framework of criticism and assessment, particularly when using literary and technical texts from various settings and traditions. Hence, describing the diversity and occasional uncertainty that are previously discussed can help to concrete the overall structure. Thus, a contribution to the establishment of links between academia and industry can be made. This could further demonstrate how translation assessment accounts for both similarities and differences.

REFERENCES

- Andrienko, T., & Shpeniuk, I. (2021). Book Review. A New Contribution to the Treasury of Translation Theory: Encyclopedia of Translation Studies. (2020). O. Kalnychenko & L. Chernovaty, (Eds.). Vol. 2. *East European Journal of Psycholinguistics*, 8(2). <https://doi.org/10.29038/eejpl.2021.8.2.and>
- Alves, F., & Albir, A. H. (2017). Evolution, challenges, and perspectives for research on cognitive aspects of translation. *The handbook of translation and cognition*, 535-554.
- Baker, M., & Saldanha, G. (2019). *Routledge encyclopedia of translation studies*. Routledge.
- Chan, L. (2012). A survey of the 'new' discipline of adaptation studies: between translation and interculturalism. *Perspectives*, 20(4), 411-418.
- Colina, S. (2011). Evaluation/Assessment. *Handbook of translation studies*, 2, 43-48.
- Colina, S. (2013). Assessment of translation. *Guide to Print Pagination*, 113, 11.
- Daems, J., Vandepitte, S., Hartsuiker, R. J., & Macken, L. (2017). Translation methods and experience: A comparative analysis of human translation and post-editing with students and professional translators. *Meta*, 62(2), 245-270.
- DePalma, D. (2013). Post-editing in practice. *Translation and Localization*.
- Downing, S. M. (2003). Validity: on the meaningful interpretation of assessment data. *Medical education*, 37(9), 830-837.
- Drugan, J. (2013). *Quality in professional translation: Assessment and improvement* (Vol. 9). A&C Black.
- Even-Zohar, I. (2005). Polysystem theory (revised). *Papers in culture research*, 38-49.
- Gambier, Y. (2018). Concepts of translation. *A history of modern translation knowledge*, 19-38.
- Gambier, Y., & Van Doorslaer, L. (Eds.). (2016). *Border crossings: Translation studies and other disciplines* (Vol. 126). John Benjamins Publishing Company.
- Gouadec, D. (2007). *Translation as a Profession*. John Benjamins Publishing Company.
- Han, C. (2020). Translation quality assessment: a critical methodological review. *The Translator*, 26(3), 257-273.

- House, J. (2013). Quality in translation studies. In *The Routledge handbook of translation studies* (pp. 534-547). Routledge.
- House, J. (2014). Translation quality assessment: Past and present. In *Translation: A multidisciplinary approach* (pp. 241-264). London: Palgrave Macmillan UK.
- International Labour Organization. (2012). *International Standard Classification of Occupations (ISCO)*. Retrieved from <https://www.ilo.org/public/english/bureau/stat/isco/docs/publication08.pdf>
- Kramersch, C. (2014). Language and culture. *AILA review*, 27(1), 30-55.
- Krieger, M. (2019). *The Theory of Criticism: A Tradition and Its System*. JHU Press.
- Lefebure, C. (2019). Translating letters: criticism as a perspective for a translator. *Applied Translation*, 13(1), 32-39.
- Lefevere, A. (2016). *Translation, rewriting, and the manipulation of literary fame*. Taylor & Francis.
- Long, L. (2013). The translation of sacred texts. In *The Routledge handbook of translation studies* (pp. 464-474). Routledge.
- Maier, C. (Ed.). (2000). *Evaluation and translation*. St. Jerome.
- Marco, J. (2007). The terminology of translation: Epistemological, conceptual and intercultural problems and their social consequences. *Target. International Journal of Translation Studies*, 19(2), 255-269.
- Mossop, B. (2020). *Revising and editing for translators*. London & New York: Routledge.
- Munday, J. (2012). *Evaluation in translation: Critical points of translator decision-making*. Routledge.
- Muzii, L. (2006). Quality assessment and economic sustainability of translation.
- Paloposki, O. (2012). Translation criticism. *Handbook of translation studies*, 3, 184-190.
- Pereira, D., Flores, M. A., & Niklasson, L. (2016). Assessment revisited: a review of research in Assessment and Evaluation in Higher Education. *Assessment & Evaluation in Higher Education*, 41(7), 1008-1032.
- Pym, A. (2023). *Exploring translation theories*. Taylor & Francis.
- Reiss, K., & Rhodes, E. F. (2014). *Translation criticism-potentials and limitations: Categories and criteria for translation quality assessment*. Routledge.
- Scheerens, J., Glas, C. A., & Thomas, S. (2003). *Educational evaluation, assessment, and monitoring: A systemic approach* (Vol. 13). Taylor & Francis.
- Schulte, R., & Biguenet, J. (Eds.). (1992). *Theories of translation: An anthology of essays from Dryden to Derrida*. University of Chicago Press.
- Van den Broeck, R. (2014). Second thoughts on translation criticism: A model of its analytic function. *The Manipulation of Literature (Routledge Revivals)*, 54-62.
- Venuti, L. (2017). *The translator's invisibility: A history of translation*. Routledge.
- Venuti, L. (Ed.). (2021). *The translation studies reader*. Routledge.
- Waugh, P. (Ed.). (2006). *Literary theory and criticism: An Oxford guide*. Oxford University Press.
- Williams, M. (2001). The application of argumentation theory to translation quality assessment. *Meta*, 46(2), 326-344.
- Woang, J. P. (2021). Translation activities on oral translation and written

ISSN Print: 2147-4168 Online: 2147-5385

Ocak / Şubat / Mart Yılı: 2024 Sayı: 33 Kış Dönemi

January / February / March Year: 2024 Number: 33 Winter Term

translation. *Applied Translation*, 15(1), 28-38.

Zhang, M., & Munday, J. (2018). Innovation in discourse analytic approaches to translation studies. *Perspectives*, 26(2), 159-165.

ULUSLARARASI HAKEMLİ BEŞERİ VE AKADEMİK BİLİMLER DERGİSİ; 2012 yılı itibariyle yayın hayatına girmiştir. Dergimizde literatüre kaynak sağlayacak nitelik ve değerde olan yayınlara yer verilmektedir. Dergimiz uluslararası hakemli bir dergi olup, yılda DÖRT sayı çıkarmaktadır. Dergimizin sayıları MART, HAZİRAN, EYLÜL ve ARALIK aylarında sistem üzerinden yayınlanmaktadır. Dergimiz gerek basılı gerekse de internet üzerinden ulaşılabilen bir dergidir. Dergimizde Sosyal ve Beşeri Bilimler alanındaki çalışmalar literatüre destek ve katkı sağlaması amacı ile okuyucu ve araştırmacılara kazandırılması amaç edinilmiştir. Dergimizin baş editörü Prof. Dr. Asuman Seda SARACALOĞLU olup, dergi yönetim kurulunun aldığı kararlar doğrultusunda faaliyetlerini gerçekleştirilmektedir. Baş editör derginin o anki yönetim kurulundaki en üst unvana sahip bilim insanları olup yönetim kurulunun %51' inin aldığı kararlar uygulanmaktadır. Gönderilen her yayın kendi alanında uzman en az iki hakemin onayından geçmeli ve hakemler tarafından yayınlanabilir görüşüne sahip olmalıdır. Aynı sayı içerisinde yazarın bir yayınına yer verilir. Bu durum editör ve yayın kurulunun talep ile önerilerine göre değişiklik gösterebilir. Bu yöndeki karar tek taraflı olarak baş editörlere aittir. Diğer açıdan aynı yazar(lar)a ait çalışmalar “hakem ve yönetim kurulu onayından geçen çalışmalar” sıraya alınarak ilerleyen sayılarda yayınlanır. Hiçbir yazar hakem ve yönetim/yayın kurulu üyeleri üzerinde etkili değildir. Dergimizde yayınlanmak üzere sisteme yüklenen çalışmalar için yayın telif hakkı sözleşmesi istenmez. Sisteme yüklenen çalışmalar dergiyeye devredilmiş olarak kabul edilir. Yazar ya da yazarlar bu durumu kabul etmiş ve derginin yayın kabul şartlarına uygun hareket etmeyi teyit ederek bu sisteme dahil olmuştur.

Dergimiz hakem ve bilim kurullarında yer almak isteyen akademisyen ve bilim araştırmacılarının mutlaka Dr. unvanı almış ve alanında uzman olması gerekmektedir. Ayrıca bilimsel çalışma yapmış olması şartı aranır. Dr. ya da Uzman unvanına sahip olmayan ve alanında yayın yapmayan hiç kimse bilim, danışma ve hakem kurullarında yer alamaz. Dergi yönetim kurulu derginin en üst karar ve yürütme mekanizmasını oluşturur. Yönetim kurulunun aldığı her türlü karar kesin ve değiştirilemez niteliktedir. Yönetim kurulu kararı olmaksızın hiçbir koşul ve şartta dergi üzerinde işlem gerçekleştirilemez ve uygulamaya gidilmez. Dergi baş editörleri hakem onayına gönderilmeyen çalışmaların dergide kabul edilip edilmeyeceğine, hakem sürecine gönderilip gönderilmeyeceğine karar verebilir. Bu karar sürecinde yönetim kuruluna bilgi vermek zorunda değildir. Dergimiz bünyesinde hakem, bilim ve danışma kurulunda yer almak isteyen bilim insanlarının katılımına ancak yönetim kurulu karar verebilir.

Dergimizde bazı ulusal ya da uluslararası kongrelerde yayınlanmış sözlü ve hakem onayından geçmiş çalışmalar için özel sayılar şeklinde çalışmalar da gerçekleştirilmektedir. Bu tip özel sayılar ancak anlaşma yapılan kongrelerde sunulmuş sözlü bildirimler için geçerlidir. Bu bildirimlerin mutlaka kongre bilim kurulundan onay almış hakem değerlendirmesi yapılmış olmalıdır. Hakem değerlendirilmesi yapılmamış hiçbir çalışma yayına alınmaz. Yayınlanmak için gönderilen çalışmalar dergi hakem onayına gönderilir. Ancak her iki hakemden olumlu dönüş alan çalışmalar yayına alınır. Ayrıca sözlü sunulan bildirimlerin mutlaka basılı materyali ile hakem onay raporları dergimiz yönetim kuruluna ve baş editörlerine sunulmuş olmalıdır. Bu bilgi ve materyallere sahip olmayan bildirimlere dergimizde yer verilmez. Dergimizde işlem sürecine dair bilgiler yazar ve yazarlara yazılı olarak dergi internet adresinden bildirilir. Ayrıca dergimize üye olup sisteme giriş yapan her bir yazar süreç ile ilgili bilgileri derginin web sayfasından kendisi izleyip gelişmeleri takip edebilir.

Dergimizdeki koşul ve şartlar her bir yazar ve yazarlar için aynıdır. Hiçbir kimse için bu kurallar ve koşullar değiştirilmez. Farklılık sağlanması istenemez talep edilemez. Dergimiz bünyesinde yayınlanması istenen eserlerin mutlaka derginin yayın kabul ettiği alanlardan olması şartı aranır. Bu özellikleri taşımayan hiçbir yayına dergimizde yer verilemez. Hakem sürecine dair işleyiş baş editör kontrolünde gerçekleştirilir. Baş editörler yayının dergide hakem sürecine dair işleyişine yönelik bilgi ve karar verme yetkisine sahip bulunur. Baş editörlerin uygun bulmadığı ya da kabul etmediği bir yayın dergide sürece dahil edilmez. Bu konuda yazar ya da yazarlar dergi ile diğer organlar üzerinde bir yükümlülük oluşturamaz. Hakem onayından geçse bile editörler ya da yönetim kurulu mevcut çalışmanın yayınlanmasına olumlu görüş bildirmemesi veya makale sistemde yayına alınsa bile kurulların kararı ile iptal edilebilir. Böyle bir durumda yazar ya da yazarlar dergiye bir yaptırım uygulamaz. Her türlü yetki tek taraflı olarak dergi yönetim ve editörler kuruluna aittir.

ABOUT THE JOURNAL

“INTERNATIONAL REFEREED JOURNAL OF HUMANITIES AND ACADEMIC SCIENCES” has started to publish articles as of 2012. Our journal includes valuable and qualified articles which will provide sources for the literature. Our journal is an international refereed journal, and published QUARTERLY in a year. The issues of our journal are published on MARCH, JUNE, SEPTEMBER and DECEMBER. Both online and printed versions of the journal are available. In our journal, it is aimed to provide readers and researchers with studies in the field of Social and Human Sciences in order to support and contribute to the literature. The editor-in-chief of our journal is Prof. Dr. Asuman Seda SARACALOĞLU and the board of directors of the journal carries out its activities in line with the decisions taken by the Board of Directors. The editor-in-chief is the scientist with the highest title in the current board of directors of the journal and the decisions taken by 51% of the board are implemented. Each submitted article is approved by two referees who are experts in their fields, and is expected to be granted with positive opinions of referees as to being eligible for publishing. Within the same issue, single article of the author is published. This situation may vary according to the requests and suggestions of the editors and editorial board. The decision in this direction belongs unilaterally to the editors-in-chief. On the other hand, studies of the same author (s) (studies that have been approved by the referee and the board of directors) are listed and published in progressive issues. No author has any kind of power on referees and executive board. Copy right agreement is not demanded for articles which have been uploaded to the system for publishing. Rights of articles which have been uploaded to the system are considered to be transferred to the journal. Author or authors are regarded to have agreed on this and have been included in this system by committing to act in accordance with the publishing conditions of the journal.

Academicians and researchers who would like to become a member of referees and scientific boards of the journal are required to hold Ph. D. degree and be granted with the title of Doctor and to be experts in their fields. In addition, one of the conditions is to have carried out scientific studies. No one who has not published works in his/her field and does not have the titles of Doctor or Expert cannot become a member of referees and advisory boards. Executive board of the journal is the senior decision and executive mechanism of the journal. Each and every decision of the executive board is absolute and irreversible. Without the decision of the executive board, nothing can be carried out or performed under no circumstance. The Editors-in-Chief of the journal can decide on whether works which have not been sent to the approval of referees can be accepted or not, whether they can be included in the process of referees' approval. Editors-in-Chief do not have to inform the executive board on this process. Executive board is the single body which takes decisions regarding the participation of scientists in the referees, scientific and advisory boards of the journal.

In our journal, special issues can be prepared for works which have been presented orally in some national or international congresses and which have been approved by a referee. Such special issues are just valid for oral presentations in agreed congresses. Such works have to be approved by scientific board of the congress and evaluated by referees. No work can be published without referee assessment and approval. Works which are sent for publishing are submitted to referees for their approvals. Works which are evaluated positively by the two referees are published. In

ABOUT THE JOURNAL

---

addition, printed versions of the orally-presented works and their referee approval reports should be submitted to executive board of the journal as well as the editors-in-chief. Works lacking this information and printed material cannot be accepted for our journal. Information regarding the process are provided for author and authors in a written format in the web page of the journal. Each author who registers to our journal and logins the system can follow up the process on the web page of the journal. All conditions and principles are eligible and same for each and every author. These conditions and rules cannot be changed for anyone. Any change or difference cannot be requested. Works sent to be published in the journal have to be related to the fields that the journal accepts. If a work does not hold such features, it is not published in the journal. Procedure regarding refereeing process is under the control of editorin-chief. Editor-in-chief has the authority to decide on the procedure of refereeing process for a work. A work which has not been found appropriate or not been accepted by the editor-in-chief cannot be included in the refereeing process of the journal. Under such circumstances, author or authors cannot form any liability for the journal and other bodies. Even if a work is approved by a referee or accepted in the system to be published, its publication can be cancelled due to negative opinion of editors or executive board regarding the publication of the work or related decision of the boards. Under such cases, author or authors cannot impose sanctions on the journal. Any kind of authority belongs unilaterally to the executive and executive boards of the journal.

UHBAB - Uluslararası Hakemli Beşeri ve Akademik Bilimler Dergisi

---

Kayaşehir Mah. Evliya Çelebi Cad. Başakşehir Emlak Konutları
1/A D Blok Kat: 4 Daire: 29 Başakşehir, İstanbul, Türkiye
Tel: +90 212 801 40 61 Fax: +90 212 801 40 62
info@guvenplus.com.tr